

STICHTING SPORTFONDSEN PENSIOENFONDS

JAARVERSLAG 2021

1 INHOUD

1	INHOUD	2
2	KENGETALLEN EN KERNCIJFERS	3
3	VERSLAG VAN HET BESTUUR	5
3.1	MISSIE, VISIE EN STRATEGIE	5
3.2	ORGANISATIE	8
3.3	VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE	16
3.4	VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN	17
3.5	VERSLAG VAN HET BESTUUR	20
3.6	FINANCIËLE PARAGRAAF	30
3.7	BELEGGINGEN	35
3.8	PENSIOEN	47
3.9	ACTUARIAAT	51
3.10	RISICO	53
3.11	TOEKOMSTPARAGRAAF	58
3.12	GEBEURTENIS NA BALANSDATUM	64
4	JAARREKENING	69
4.1	BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (NA BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN)	69
4.2	STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021	71
4.3	BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	72
4.4	KASSTROOMOVERZICHT OVER 2021	73
4.5	TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2021	74
4.5.1	INLEIDING	74
4.5.2	OVEREENSTEMMINGSVERKLARING	74
4.5.3	TOELICHTINGEN	74
4.5.4	GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	75
4.5.5	TOELICHTING OP DE BALANS	81
4.5.6	RISICOBEBEER EN DERIVATEN	89
4.5.7	NIET IN BALANS OPGENOMEN VORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN	96
4.5.8	VERBONDEN PARTIJEN	97
4.5.9	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	98
4.5.10	BELASTINGEN	104
4.5.11	STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN	104
4.5.12	VERWACHTE WIJZIGINGEN IN HET KOMEND JAAR	104
4.5.13	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	104
5	OVERIGE GEGEVENS	105
5.1	ACTUARIËLE VERKLARING	105
5.2	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	108
6	AFKORTINGENLIJST	114

2 KENGETALLEN EN KERNCIJFERS

	2021	2020	2019	2018	2017
Deelnemers					
Deelnemers	1.829	1.857	1.893	1.804	1.828
Gewezen deelnemers	3.648	3.597	3.687	3.702	3.862
Pensioengerechtigden	<u>1.305</u>	<u>1.255</u>	<u>1.182</u>	<u>1.134</u>	<u>1.103</u>
Totaal aantal deelnemers	6.782	6.709	6.762	6.640	6.793
Pensioenuitvoering * € 1.000					
Feitelijke premie ¹	5.470	5.587	5.310	5.170	5.018
Kostendeckende premie	9.140	9.189	8.206	7.816	8.005
Gedempte premie	4.817	4.991	4.603	4.512	4.672
Pensioenuitvoeringskosten ²	706	764	701	689	680
Uitvoeringskosten per deelnemer ³	225	246	228	235	232
Totaal pensioenuitkeringen	7.404	7.082	6.628	6.539	6.214
Vermogen en solvabiliteit * € 1.000					
Eigen vermogen	94.068	72.319	76.339	67.578	76.220
Minimaal vereist eigen vermogen ⁴	11.056	11.842	10.588	9.177	8.792
Vereist eigen vermogen ⁴	17.149	15.421	11.940	7.262	5.639
Technische voorzieningen	303.200	325.543	288.788	247.391	240.258
Dekkingsgraad ⁴	131,0%	122,2%	126,4%	127,3%	131,7%
Beleidsdekkingsgraad ⁴	125,9%	118,1%	124,1%	130,6%	127,6%
Vereiste dekkingsgraad ⁴	105,7%	104,7%	104,1%	102,9%	102,3%
Reële dekkingsgraad	102,1%	98,6%	100,1%	105,9%	103,2%
Toeslagverlening					
Actieven/AO-ers ⁵	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%	1,43%
Pensioengerechtigden/slapers ⁵	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%	0,24%

¹ Zie voor een toelichting op de feitelijke, gedempte en kostendeckende premie paragraaf 3.9.

² Vanaf verslagjaar 2016 zijn de kosten gerelateerd aan het vermogensbeheer afgesplitst.

³ Het aantal deelnemers is hierbij de som van de actieve en gepensioneerde deelnemers overeenkomstig de aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Het bedrag is niet in duizend euro's.

⁴ Volgens definitie nFTK. Dekkingsgraad is het quotiënt van pensioenvermogen en voorziening pensioenverplichtingen.

⁵ Vanaf 2018 is er geen onderscheid meer in de toeslagen tussen actieven en pensioengerechtigden. Daarvoor werd de toeslagverlening voor actieven berekend op basis van de prijsindex en de toeslagverlening van pensioengerechtigden op basis van loonindex.

	2021	2020	2019	2018	2017
Beleggingsportefeuille * € 1.000					
<i>Totaal</i>					
Herverzekering techn. voorzieningen	224.893	249.556	236.823	215.253	216.661
Beleggingen voor risico fonds	<u>165.196</u>	<u>144.127</u>	<u>120.934</u>	<u>98.149</u>	<u>91.028</u>
Totaal beleggingen	390.089	393.684	357.757	313.402	307.689
<i>Verzekerd depot</i>					
Aandelen	48.365	46.313	50.265	37.128	51.606
Vastrentende waarden	93.884	103.061	100.350	102.366	106.355
Derivaten / vorderingen	<u>-472</u>	<u>-465</u>	<u>-543</u>	<u>-423</u>	<u>-417</u>
Totaal beleggingen	141.777	148.909	150.072	139.071	157.544
<i>Eigen beheer</i>					
Aandelen	75.988	66.498	64.763	44.695	48.141
Vastrentende waarden	80.823	70.399	56.171	53.453	42.887
Vastgoed	8.384	7.230	-	-	-
Derivaten / vorderingen	<u>11</u>	<u>11</u>	<u>236</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal beleggingen	165.207	144.138	121.169	98.148	91.028
Beleggingsopbrengsten * € 1.000					
Overrentedeling verzekerd depot	6.750	3.372	6.422	-	8.211
Beleggingsopbrengsten eigen beheer	13.187	12.156	17.177	-4.908	6.871
Beleggingsperformance⁶					
Beleggingsrendement ⁷	9,15%	9,31%	15,37%	-4,91%	8,47%
Beleggingsrendement afgel. 5 jr. ⁸	7,48%	6,76%	5,22%	6,42%	8,27%
Kosten vermogensbeheer in % van gemiddeld belegd vermogen excl. transactiekosten ⁹	0,45%	0,44%	0,45%	0,43%	0,44%

⁶ De portefeuillerendementen zijn vóór aftrek management-, custodian en overige kosten.

⁷ Met ingang van 2015 betreft dit het rendement van de beleggingen eigen beheer. Daarvoor betreft dit de beleggingen binnen het garantiecontract.

⁸ Meetkundig gemiddelde.

⁹ Vanaf verslagjaar 2016 is het deel van de uitvoeringskosten dat gerelateerd is aan het vermogensbeheer toegevoegd aan de kosten van het vermogensbeheer.

3 VERSLAG VAN HET BESTUUR

3.1 Missie, visie en strategie

De **MISSIE** van het pensioenfonds is om binnen de grenzen van zijn middelen de bij de aangesloten ondernemingen werkzame deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, te beschermen tegen de financiële gevolgen van ouderdom en overlijden. Met een eigen ondernemingspensioenfonds zijn de invloed en betrokkenheid van werknemer en werkgever het grootst.

Het pensioenfonds streeft ernaar een duurzame en betrouwbare partner te zijn voor deelnemers en werkgever. Hiertoe voert het fonds een solide financieel beleid dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving. Het vermogen wordt op een efficiënte en zo goedkoop mogelijke manier beheerd waarbij risico's goed worden gemanaged.

De pensioenregeling en de toeslagverlening zijn minstens gelijkwaardig aan de pensioenregeling en toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie.

Deze missie is gebaseerd op de volgende **VISIE**:

Bij een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds hoort een solide (financieel) beleid. Belangrijke onderdelen van het beleid zijn het premie- en toeslagbeleid, de medezeggenschap van alle belanghebbenden, de code pensioenfondsen, het beleggingsbeleid en een gedegen risicomanagement- en communicatiebeleid. Het handhaven van een solide (financieel) beleid vergt veel van het bestuur. Zowel in tijd, kennis als kosten. Het voortbestaan van een eigen ondernemingspensioenfonds is dan ook niet vanzelfsprekend.

Het bestuur wil het geld van het pensioenfonds zo beheren, dat alle deelnemers nu en in de toekomst een goed pensioen krijgen. Het pensioenfonds wil de pensioenen jaarlijks indexeren om de koopkracht voor de deelnemers in stand te houden. Deze indexatie is minimaal gelijk aan de indexatie van de Stichting Pensioenfonds Recreatie. De premie die door werkgever en werknemer wordt betaald is niet voldoende om de uiteindelijke pensioenen te kunnen financieren. Dit betekent dat het pensioenfonds dit behoud van koopkracht moet verdienen met beleggen. Het pensioenfonds neemt daarom weloverwogen beleggingsrisico's, omdat het van mening is dat het nemen van beleggingsrisico's, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement. Het beleggingsrendement moet hoger dan de benchmark zijn. Zo probeert het pensioenfonds een zo optimaal mogelijk resultaat voor haar deelnemers te realiseren. Het lopen van risico's betekent ook dat korting mogelijk is en dat koopkrachtbehoud niet vanzelfsprekend is. De hoogte van het uiteindelijke pensioen kan dus niet gegarandeerd worden.

en **STRATEGIE**:

Het fonds voorziet in het op lange termijn verstrekken van de pensioenen en streeft hierbij naar het waardevast houden van de opgebouwde pensioenen, de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken.

Het fonds voert een kostenbewust beleid. Het bestuur toetst en evalueert de uitvoering van de pensioenregeling via een eigen ondernemingspensioenfonds periodiek. De kosten per deelnemer moeten onder de benchmark van LCP zijn.

De belangrijkste kenmerken van het beleid zijn:

- neem alleen risico's die je begrijpt en kunt beheersen;
- kies voor een uitvoering (administratie, vermogensbeheer en advies) die kostenefficiënt is;
- handel inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.

Betrokkenheid van deelnemers is van groot belang voor het behoud van draagvlak en solidariteit. Duidelijke en transparante communicatie, ook over risico's, staan hoog in het vaandel. Het pensioenfonds wil de deelnemers een helder inzicht geven in hun pensioensituatie. Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Om vast te stellen dat de visie en strategie behaald worden heeft het bestuur een drietal kritische succesfactoren opgesteld.

1. De indexatie is minimaal gelijk aan de Toeslagverlening van de Stichting Pensioenfonds Recreatie (5-jaars voortschrijdend gemiddelde);
2. De uitvoeringskosten per deelnemer zijn lager dan de benchmark LCP (Lane Clark en Peacock Actuaris advieskantoor) 1.000 - 10.000 deelnemers.
3. Het fonds wil niet meer dan 5 klachten per jaar ontvangen over de uitvoering van de pensioenregeling.

Deze kritieke succesfactoren worden jaarlijks door het bestuur beoordeeld en zijn een belangrijke indicator voor het presteren van het fonds.

Beleid en verantwoording

Het fonds geeft uitvoering aan het pensioenreglement zoals overeengekomen in de met de aangesloten ondernemingen gesloten uitvoeringsovereenkomst(en). Deze uitvoering bestaat uit het beleggen van het beschikbare vermogen, het doen van uitkeringen en het informeren van belanghebbenden. Hiertoe wordt voor 66 aangesloten ondernemingen en 6.782 deelnemers, gewezen deelnemers/slapers en pensioengerechtigden einde 2021 EUR 390 miljoen vermogen belegd.

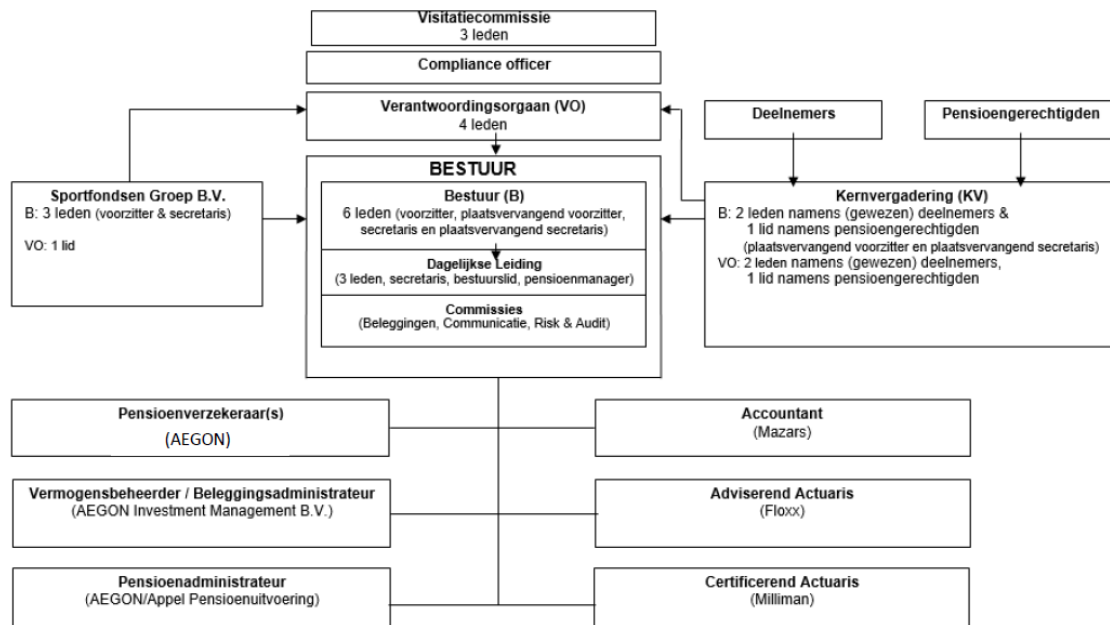
In de uitvoeringsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de beleidsruimte van het bestuur. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering en houdt als “goed huisvader” de regie over de werkzaamheden van het fonds.

In de Actuariële en Beleidstechnische Nota (ABTN) zijn de opzet van het fonds, de risicoanalyse en wijze van uitvoering gedocumenteerd. Onderdeel van het beleid is een noodprocedure waarin is beschreven hoe het fonds omgaat met de besluitvorming in spoedeisende situaties. Deze noodprocedure is onderdeel van het crisisplan van het fonds dat als bijlage bij de ABTN is opgenomen.

De uitvoeringsovereenkomst(en), het (de) pensioenreglement(en) en de ABTN zijn beschikbaar op de website van het pensioenfonds: www.sportfondsenpensioenfonds.nl.

Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat hij/het handelt in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. De overwegingen van het bestuur worden in de notulen van de bestuursvergaderingen vastgelegd. In dit bestuursverslag worden de overwegingen bij belangrijke besluiten in 2021 rondom toeslagbeleid, benoemingen, keuze van dienstverleners en beleggingsbeleid toegelicht. Het bestuur weegt in zijn besluitvorming de aanbevelingen van het toezichtorgaan mee en gaat een dialoog aan met het verantwoordingsorgaan bij het afleggen van verantwoording.

Organogram Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

3.2 Organisatie

Bestuur

De samenstelling van het bestuur in 2021 is als volgt:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. Drs. R.P. van Leeuwen ¹⁰	Voorzitter	Werkgevers	1955	2003	2021
Dhr. E.J. Tromp ¹⁰	Secretaris	Werkgevers	1969	2000	2021
Dhr. J. van Scheppingen	Bestuurslid	Werkgevers	1981	2020	2024
Dhr. J.C. van Egmond Msc	Plv. voorz.	Werknemers	1987	2016	2023
Mw. S. van Tintelen	Asp. Bestuurslid	Werknemers	1992	2019	2023
Mw. M.M. van der Berg	Asp. Bestuurslid	Pensioen gerechtigden	1967	2021	2025

Het bestuur van het fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie, te weten Appel Pensioenuitvoering B.V. Deze werkzaamheden betreffen de pensioenadministratie.

Het vermogensbeheer is ondergebracht bij Aegon Asset Management B.V., te Den Haag. Het fonds wordt hierbij geadviseerd door Drs. L.C.J.M. Luyten RBA van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen.

Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk is en blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds, in overeenstemming met de vastlegging in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN).

Naar aanleiding van de aanmelding bij DNB van de nieuwe bestuurder, mevrouw Van der Berg, is begin 2022 door de DNB geconstateerd dat de aanmelding van mevrouw Van Tintelen DNB nooit heeft bereikt. Na overleg met DNB is het voorval geanalyseerd en is mevrouw Van Tintelen alsnog aangemeld.

Dagelijkse leiding

De dagelijkse leiding bestaat uit de secretaris, de heer Tromp, één bestuurslid, de heer Van Scheppingen, en de pensioenmanager, de heer De Vries.

¹⁰ De heer Van Leeuwen en de heer Tromp zijn eind 2021 opnieuw benoemd in hun rol. De einde zittingsduur is daarmee met 4 jaar verlengd.

Sleutelfunctiehouders

DNB heeft goedkeuring gegeven aan het besluit van het bestuur inzake de benoemingen van de sleutelfunctiehouders Interne Audit en Actuarieel. DNB heeft niet ingestemd met de benoeming van de heer Van Scheppingen als sleutelfunctiehouder Risicobeheer. De benoeming van mevrouw Drs. RA M.M. van der Berg als sleutelfunctiehouder Risicobeheer is in juni 2022 goedgekeurd door DNB.

Naam	Sleutelfunctie
Dhr. Drs. R.P. van Leeuwen	Interne Audit
M.M. van der Berg	Risicobeheer
Ir. P.M. Wouda AAG	Actuarieel

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO vertegenwoordigt alle belanghebbenden van het fonds. Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel lid van het VO en het VO als geheel, is dat het VO handelt in het belang van alle belanghebbenden van het fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen.

Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het VO over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd.

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag opgenomen. Bovendien heeft het VO een uitgebreid adviesrecht.

Het verantwoordingsorgaan is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Vertegenwoordiging	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur ¹¹
Dhr. Mr. A.W.A. Joosen	Voorzitter	Werkgevers	1941	2011	2021
Dhr. R.J. Stoop	Secretaris	Werknemers	1973	2011	2021
Mw. A.E. Budding	Lid	Werknemers	1985	2019	2023
Dhr. P.J. Reedijk	Lid	Pensioengerechtigden	1951	2017	2021

¹¹ De heer Joosen, de heer Stoop en de heer Reedijk zijn eind 2021 allen herbenoemd in hun rol. De einde zittingsduur is daarmee met 4 jaar verlengd.

Intern toezicht

Het interne toezicht wordt uitgevoerd door de visitatiecommissie. Dit intern toezichtorgaan heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Het orgaan onderhoudt een actieve dialoog met het bestuur. Het is belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Het toezichtorgaan rapporteert zijn bevindingen aan het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de werkgever. Het interne toezicht betreft in zijn toezicht de naleving door het fonds aan de normen in de Code Pensioenfondsen.

Het orgaan doet verslag van zijn bevindingen in paragraaf 3.3 van het jaarverslag.

Deze visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, te weten:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Mw. P. de Bruijn	Voorzitter	1960	2017	2022
Mw. J. Matelski	Lid	1984	2018	2023
Dhr. M. Simon	Lid	1960	2022	2025

Diversiteit bestuur en overige gremia

Het bestuur bestaat per 31 december 2021 uit vier mannen en twee vrouwen en het verantwoordingsorgaan uit drie mannen en een vrouw. Het bestuur blijft ernaar streven om binnen de organen van het fonds een zo goed mogelijke afspiegeling van het deelnemersbestand te bewerkstelligen. Het bestuur zet zich in om in alle organen van het fonds zowel leden van onder als boven de leeftijd van 40 jaar te benoemen en ook minstens een vrouw. Ook van de visitatiecommissie wordt dit gevraagd.

Zowel in het bestuur, het verantwoordingsorgaan als in de visitatiecommissie zijn zowel vrouwen als mannen opgenomen en is sprake van leden onder en boven de leeftijd van 40 jaar.

Uitvoering, uitbesteding en kosten

Het bestuur heeft tot en met 2014 de pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en de belegging van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan Aegon Levensverzekering N.V. die tevens als verzekeraar optrad. De condities van de uitbesteding zijn vastgelegd in de met de verzekeraar gesloten verzekeringsovereenkomst met inbegrip van de bijbehorende Service Level Agreement.

Nadat het in de toenmalige economische omstandigheden niet mogelijk gebleken was om het garantiecontract met Aegon te verlengen of bij een andere verzekeraar een vergelijkbaar contract af te sluiten, heeft het bestuur van het pensioenfonds, na alle mogelijkheden overwogen te hebben, besloten om vanaf 1 januari 2015 over te gaan op eigen beheer. De tot en met 2014 opgebouwde aanspraken blijven achter in het garantiecontract van Aegon. Het bestuur ziet nog geen redenen om wijzigingen aan te brengen in deze situatie.

De pensioenadministratie is ondergebracht bij Appel Pensioenuitvoering en het vermogensbeheer bij Aegon Asset Management. De condities van deze uitbestedingen zijn vastgelegd in een overeenkomst met inbegrip van de bijbehorende Service Level Agreements.

Het bestuur houdt nauwgezet toezicht op de uitbestede werkzaamheden. In het verlengde hiervan is het bestuur verantwoordelijk voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds.

De betreffende controlemaatregelen zijn gericht op de volgende controlegebieden:

- ✓ integriteit en deskundigheid van het bestuur;
- ✓ administratie;
- ✓ juistheid van de door de werkgevers aangeleverde gegevens;
- ✓ vermogensbeheer.

Risico overlijden en arbeidsongeschiktheid

Gezien de risicobereidheid van het pensioenfonds zoals vastgelegd in het Integraal Risicomanagementbeleid, is herverzekering voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico niet nodig. Alleen bij een groot aantal overlijdensgevallen of een aantal “dure” overlijdensgevallen in één jaar, zou de impact dusdanig groot zijn dat deze niet past binnen de risicogrenzen zoals vastgelegd in het Integraal Risicomanagementbeleid. De kans daarop is zeer klein.

Op basis van deze overwegingen heeft het bestuur besloten dat het pensioenfonds met ingang van 2020 eigenrisicodragers zal zijn voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Interne beheersingsorganisatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van controlemaatregelen gericht op het adequaat beheersen van alle voorkomende bedrijfsprocessen, met inbegrip van een juiste en volledige registratie en verslaglegging van de gegevens van het pensioenfonds. Als uitvloeisel van die verantwoordelijkheid wordt gestuurd op het zoveel mogelijk beperken van risico's die samenhangen met uitbestede processen.

Het bestuur vergadert in beginsel ten minste vier keer per jaar om alle voorkomende aangelegenheden te bespreken en om te bezien of de voortgang van de processen naar behoren verloopt.

Voor wat betreft de controle op integriteit heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld. Aangaande de toetsing op de in het bestuur aanwezige deskundigheid, hanteert het bestuur een geschiktheidsplan. De gedragscode en het geschiktheidsplan worden ten minste één maal per jaar aan de orde gesteld bij een bestuursvergadering.

De pensioenadministratie, de beleggingsadministratie en het vermogensbeheer zijn volledig uitbesteed. Het secretariaat wordt gevoerd door de dagelijkse leiding. Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst, maar maakt voor wat betreft de te verrichten werkzaamheden gebruik van ingeleende krachten van Sportfondsen Nederland B.V. Voor alle uitbestedingen zijn contracten afgesloten.

Kernvergadering

Het fonds kent een kernvergadering. Deze vergadering komt in ieder geval eenmaal per jaar bijeen. De rechten en plichten, die zijn vastgelegd in de statuten, omvatten onder meer de benoeming van leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, en het goedkeuren van wijzigingen in statuten en reglementen.

Als gevolg van de Covid-19 pandemie is de kernvergadering in 2021 opnieuw op een digitale wijze gehouden. Middels informatie-filmpjes vooraf zijn de goed te keuren wijzigingen voorgelegd aan alle deelnemers. Stemming heeft vervolgens digitaal plaatsgevonden.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie adviseert het bestuur ten aanzien van de beleggingen. De beleggingscommissie heeft onder meer tot taak het definiëren van de meest ideale beleggingsstructuur voor het fonds, de selectie van de vermogensbeheerder(s), de monitoring van het vermogensbeheer, alsmede de monitoring van de risico's die met de beleggingen samenhangen. De taken van de beleggingscommissie worden omschreven in de ABTN.

De commissie is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. E.J. Tromp	Lid	1969	2015	2021
Dhr. J.C. van Egmond Msc	Voorzitter ¹²	1987	2015	2023
Mw. Drs. L.C.J.M. Luyten RBA	Externe deskundige	1966	2015	
Dhr. J.P. de Vries	Pensioenfonds-Manager	1963	2021	2025

¹² De heer Van Egmond heeft in 2021 het voorzitterschap op zich genomen en is na aanmelding bij DNB, begin 2022 in zijn rol goedgekeurd.

Risicomanagementcommissie (RMC)

De risicomanagementcommissie houdt zich met name bezig met de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen met betrekking tot de financiële en de niet-financiële risico's, het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en het toezicht op de werking van de integriteitscode.

De commissie is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Dhr. J. van Scheppingen	Voorzitter	1981	2020	2024
Mw. S. van Tintelen	Lid	1992	2019	2023
Dhr. P.J. van Schijndel	Externe deskundige	1964	2017	
Dhr. J.P. de Vries	Pensioenfondsmanager	1963	2021	2025
Dhr. E.J. Tromp	Toehoorder	1969	2015	2021

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft als taak om het bestuur te adviseren over voorstellen voor de communicatie aan deelnemers. Dit betreft onder meer de 'vertaling' van het pensioenreglement in de website met pensioen 1-2-3, de voorlichtingsfilmpjes, het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en de nieuwsbrieven.

De commissie is per 31 december 2021 als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Geb. jaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
Mw. S. van Tintelen	Voorzitter	1992	2019	2023
Dhr. J. van Scheppingen	Lid	1981	2020	2024
Mw. M.M.A. Bongers	Lid	1997	2020	2024
Dhr. W.L. Pol	Externe deskundige	1969	2020	
Dhr. J.P. de Vries	Pensioenfondsmanager	1963	2021	2025
Mw. A.E. Budding	Toehoorder	1985	2019	

Compliance officer

In 2021 heeft het fonds de heer J.P. van Til benoemd als compliance officer. De voornaamste taken van de compliance officer omvatten:

- ✓ onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode.
- ✓ onafhankelijk toezicht op de naleving van wettelijke regelingen.

De taken leiden onder meer tot het toetsen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door het bestuur en de medewerkers van het pensioenfonds.

De compliance officer bewaakt dat het fonds voldoet aan de voor het fonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving op het gebied van compliance.

Door de compliance-officer is op 12 april 2022 rapport uitgebracht over het boekjaar 2021.

Korte samenvatting van het rapport

Na 2020 is ook 2021 gekenmerkt door de pandemie van het Covid-19 virus. Zowel op het hoofdkantoor als bij de belangrijkste uitbestedingspartners zoals Appel en Aegon Asset Management en Levensverzekeringen heeft dit geleid tot veel thuiswerken. De uitvoering van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer zijn daarbij niet in gevaar gekomen.

In 2021 zijn nieuwe bestuursleden benoemd namens de werkgever en de pensioengerechtigden.

In 2021 hebben de compliance officer en de pensioenmanager Sportfondsen verlaten. Voor hen zijn tijdig passende vervangers gevonden.

Meldingen

Er zijn geen incidenten gemeld in 2021. Eind 2021 stonden er geen compliance-incidenten uit.

IORP II

In 2019 is de IORP II richtlijn in Nederlands recht geïmplementeerd. Het bestuur van SSP heeft begin 2019 hier invulling aan gegeven door drie sleutelfunctiehouders te benoemen voor de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie. DNB heeft de door SSP voorgestelde opzet goedgekeurd.

Het bestuur heeft in 2021 voor het eerst een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd en geoordeeld dat het integraal risicomanagement en de daarbij behorende beheers- en bewakingsmaatregelen en processen effectief zijn.

Gedragscode

Het fonds heeft van alle leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan een ondertekende Verklaring gedragscode over het boekjaar 2021 ontvangen.

Dispensatie

Per ultimo 2021 is voor alle aangesloten werkgevers dispensatie verkregen voor deelname aan de pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR), het bedrijfstakpensioenfonds. (SPR) is bereid ook voor nieuwe exploitaties van de Sportfondsen Groep dispensatie te verlenen. Tussen het fonds en SPR is regelmatig overleg gevoerd.

Aanbevelingen 2021

De compliance officer heeft in 2021 2 adviezen in zijn rapport opgenomen.

- Werf en selecteer aspirant bestuursleden in goed overleg met de voordragende instantie, op basis van de door het bestuur vastgestelde profielen, rekening houdend met het rooster van aftreden en de eisen voor diversiteit.
- De uitvoeringsovereenkomst dient jaarlijks op de eerste vergadering van het jaar geagendeerd te worden om te bezien of deze aangepast moet worden op basis van veranderingen in het pensioenreglement of de lijst van aangesloten ondernemingen.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de compliance officer en dankt de compliance officer voor zijn rapport.

Externe ondersteuning

Het fonds wordt bijgestaan door de volgende externe deskundigen:

Functie	Externe partij
Accountant	Drs. C.A. Hartevelde RA van Mazars Accountants N.V. te Rotterdam
Administrateur	Appel Pensioenuitvoering B.V. te Almere
Adviserend actuaire	Drs. J. Hilbrands AAG en T.E.M. Dieben AAG van FLOXX Solutions and Valuations B.V te Amsterdam
Adviseur integraal risico management	Drs. P.J. van Schijndel van P&P Beheer B.V. te Amsterdam
Beleggingsdeskundige	Drs. L.C.J.M. Luyten RBA van Mercer (Nederland) B.V. te Amstelveen
Bestuursondersteuning	Sportfondsen Nederland B.V. te Amsterdam
Certificerend actuaire	Ir. P.M. Wouda AAG van Milliman Pensioenen B.V. te Amsterdam
Vermogensbeheerder	Aegon Asset Management B.V. te Den Haag
Communicatie	Dhr. W.L. Pol van Appel Pensioenuitvoering B.V. te Almere
Internal Audit	Dhr. D.N. Brouwer van 4PP Audit te Maurik

3.3 Verslag van de visitatiecommissie

Het pensioenfonds wordt goed gerund door een betrokken en deskundig bestuur ondersteund door een actieve pensioenfondsmanager.

Het pensioenfonds is stabiel en kent nog steeds een goede dekkingsgraad en heeft kunnen indexeren. Door de bijzondere constructie met de vrijstelling van SPR is het traject naar het nieuwe pensioencontract een aandachtspunt. Ook dit is pro-actief opgepakt door het bestuur door oa het overleg te zoeken met SPR en kennis omtrent het nieuwe contract op te halen via adviseurs.

Toch blijven kwetsbaarheden bestaan die vooral te maken hebben met de omvang en de specifieke positie van het fonds. Aandachtspunten zijn de relatief beperkte schaalgrootte met daardoor hogere kosten per deelnemer, de lage premiedekkingsgraad, de beperkende factor van schaalgrootte bij het vermogensbeheer, de bijzondere positie ten opzichte van SPR, en de continuïteit voor de kortere en langere termijn. Echter, het pensioenfondsbestuur blijft alert op een tijdig voorsorteren op mogelijkheden en oplossingen

De visitatiecommissie doet de volgende aanbevelingen:

1. Toets bij een periodieke evaluatie maar zeker ook bij het overwegen van een nieuwe inrichting van een vermogensbeheercategorie de geboden oplossing aan de bredere markt, en maak op basis daarvan de afweging of de voordelen van de huidige manager en vermogensbeheerstructuur ('one-stop-shop') voldoende zwaarwegend zijn.
2. Blijf werken aan de actualisatie van de documenten die op de website worden getoond.
3. De RMC behandelt de evaluaties van de uitbestedingspartijen en legt deze met advies voor aan het bestuur. Te overwegen valt om de eerstverantwoordelijke commissie (BC en CC) de evaluaties als eerste te laten beoordelen. Hiermee is de rolverdeling bij uitbesteding en de monitoring daarvan in overeenstemming met de 3 beheerslijnen (LoD)
4. Geef de SFHRB een heldere taakafbakening, wanneer de risico-opinie en het moment waarop de SFHRB advies kan geven naar voren komt. Dit zal een kwalitatief hoogwaardige besluitvorming ondersteunen.
5. Overweeg het IT-beleid meer te concretiseren, met name op de het gebied van continuïteit. Een soort Business Continuity Plan kan dit ondersteunen.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de visitatiecommissie en dankt de leden van de commissie voor bovenstaand oordeel. Het bestuur herkent zich grotendeels in de aanbevelingen die worden gedaan. In de loop van 2022 zal het bestuur alle aanbevelingen bespreken: het bestuur zal de aanbevelingen van de visitatiecommissie dan overnemen dan wel toelichten waarom deze niet worden overgenomen.

3.4 Verslag van het verantwoordingsorgaan

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds (SSP) bestaat uit vier leden. De huidige samenstelling is weergegeven in hoofdstuk 3.2 van het jaarverslag. Het VO functioneert op basis van een reglement. Daarin zijn de samenstelling van het VO, de benoeming van de leden, de taken en bevoegdheden, de informatievoorziening, de procedures en de vergaderingen met het bestuur vastgelegd.

In 2021 eindigde voor drie leden de zittingsperiode van drie jaar in het VO. Twee leden, de heren Reedijk en Stoop werden aan het eind van het jaar door de Kernvergadering waaraan actieve deelnemers en pensioengerechtigden van het fonds deelnemen herkozen. De voorzitter, de heer Joosen werd van werkgeverszijde herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode.

Taken en bevoegdheden

Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel uit te spreken over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. SSP is een ondernemingspensioenfonds en gerelateerd aan het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR). SPR heeft de bij Sportfondsen Groep aangesloten entiteiten dispensatie verleend van de verplichte deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds.

Het bestuur van SSP stelt het VO in de gelegenheid advies uit te brengen over onder meer het beloningsbeleid, vorm en inrichting van het Intern Toezicht, i.c. de Visitatiecommissie, klachten- en geschillenprocedure, communicatie- en voorlichtingsbeleid, de samenstelling van de feitelijke premie en de uitvoeringsovereenkomst. Daarnaast heeft het VO een adviestaak ten aanzien van de continuering van het fonds. Naast het gevraagd advies kan het VO het bestuur ook ongevraagd adviseren.

Activiteiten

Het VO heeft een jaarplan voor 2021 opgesteld waarin het informeert over zijn werkwijze en de voorgenomen activiteiten. 2021 was het tweede coronajaar. Daardoor werden vergaderingen veelal online gehouden. Het VO kwam viermaal als orgaan bijeen. Daarnaast vergaderde het met het Bestuur, de Visitatiecommissie en de Communicatiecommissie.

Op 20 april 2021 vond het jaarlijkse gesprek met de Visitatiecommissie (VC), de vorm van intern toezicht waarvoor SSP heeft gekozen. Deze ontmoeting is van belang vanwege de op elkaar aansluitende taken van VO en VC. Op 2 juni 2022 heeft de vergadering plaatsgevonden waarin het bestuur verantwoording heeft afgelegd aan het VO over zijn beleid en de gang van zaken. Tevens is het concept jaarverslag van 2021 besproken tegen de achtergrond van de vele externe ontwikkelingen op geld- en kapitaalmarkt en de oorlog tussen Rusland en Oekraïne die sinds 24 februari 2022 is uitgebroken.

De gang van zaken bij het fonds werd besproken tegen de achtergrond van de vele beschikbare informatie zoals de notulen van de bestuursvergaderingen en de verslagen van de commissies, de rapportages van de sleutelfunctiehouders, het rapport van de VC, het conceptverslag van de actuaris en het rapport van de compliance officer. De communicatie is besproken vanuit het oogpunt van de deelnemers die - eventueel in aanvulling op de schriftelijke informatie die zij van het fonds ontvangen - duidelijk en compleet moet zijn. De website is daarvoor een goed communicatiemiddel.

De samenwerking van het VO met het bestuur ten aanzien van de oordeelsvorming door het VO is ook in 2021 constructief en plezierig verlopen. De leden van het VO ontvangen digitaal ter informatie de vergaderstukken van de bestuursvergaderingen ook van die vergaderingen waarin zij niet zelf aanwezig zijn.

In het verslagjaar woonde het VO driemaal een bestuursvergadering bij. De eerste was de in 2020 vanwege de coronaomstandigheden uitgestelde bestuursvergadering. Deze vond op 14 januari 2021 plaats. De data van de andere twee bestuursvergaderingen waren 10 juni en 26 november 2021. De Kernvergadering werd op 26 november 2021 online gehouden.

Op 19 juli 2021 hebben de leden van het VO hun functioneren als orgaan geëvalueerd. Deze bezinning op het eigen functioneren is zinvol in het kader van een efficiënte samenwerking met de organisatie van het fonds.

De secretaris van het VO heeft zoveel mogelijk maandelijks overlegd met de pensioenmanager over de relevante, actuele ontwikkelingen. De secretaris brengt van de besprekingen verslag uit aan de overige leden van het VO. In het jaar 2021 heeft het VO geen adviezen uitgebracht.

Opleiding

Voor de leden van het VO is inhoudelijke pensioen kennis en het op de hoogte blijven van relevante actualiteiten op pensioengebied van belang. Daartoe wordt de informatie gevolgd die de Pensioenfederatie verstrekt. Het VO volgt de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel, in het bijzonder datgene wat ten aanzien van het eigen fonds bekend wordt. De eerste aanzet vond op 15 januari 2021 plaats door middel van een presentatie door de adviserend actuaris van het pensioenfonds aan het bestuur en het VO.

Aanbevelingen

Het bestuur ontvangt vele aanbevelingen van de zijde van onder meer de VC, de accountant, de actuaris en het VO. Het bestuur bespreekt deze in zijn vergaderingen op gestructureerde wijze. Duidelijk wordt vastgelegd welke aanbevelingen worden opgevolgd en hoe. Indien dit niet het geval is wordt de regel “pas toe of leg uit” gevolgd.

Algemeen oordeel

In de verantwoordingsvergadering van 2 juni 2022 heeft het bestuur zijn beleid toegelicht en de vragen van het VO bevredigend beantwoord. Ook op andere momenten zoals bij de bestuursvergaderingen die de leden van het VO hebben bijgewoond is gebleken dat het bestuur zich deskundig en zorgvuldig van zijn taken kwijt.

Het fonds maakt gebruik van vele derden-dienstverleners aan wie taken zijn uitbesteed. Het VO vindt de regelmatige beoordeling van de dienstverlening van groot belang. Deze beoordeling vindt jaarlijks plaats. Het bestuur van het fonds besteedt grote aandacht aan de kwaliteit van de dienstverleners en de goede relatie met hen.

Het VO oordeelt positief over de transparantie van het handelen van het bestuur en de openheid van de communicatie. Het bestuur communiceert op een begrijpelijke en toegankelijke manier met de deelnemers van het fonds. Het VO acht het bestuur deskundig en betrokken.

Naar de mening van het VO heeft het bestuur de belangen van de belanghebbenden bij het fonds evenwichtig behartigd.

Het VO geeft op grond van zijn bevindingen een positief oordeel over het handelen van het bestuur van de Stichting Sportfondsen Pensioenfonds in 2021. Dit oordeel geldt zowel voor het gevoerde beleid, de beleidskeuzes voor de toekomst als de evenwichtige belangenafweging.

Amsterdam, 8 juni 2022

Mr. A.W.A. Joosen
Voorzitter

R.J. Stoop AA
Secretaris

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan en dankt de leden van het orgaan voor bovenstaand positief oordeel.

3.5 Verslag van het bestuur

Bestuursmodel

In 2013 is de Wet versterking bestuur pensioenfondsen aangenomen door de wetgever. De wet is per 1 juli 2014 volledig in werking getreden. De wet biedt keuze uit een aantal bestuursmodellen. Deze modellen zijn erop gericht om de evenwichtige belangenafweging in de besturing van een pensioenfonds te versterken en de rolverdeling tussen de verschillende organen in de structuur van het pensioenfonds te optimaliseren.

Het bestuur van het fonds heeft de voor- en nadelen van de verschillende bestuursmodellen geëvalueerd. Dit heeft ertoe geleid dat het bestuur heeft besloten om met ingang van 2014 de besturing van het fonds in te richten op basis van het paritaire model. Dit houdt in dat het bestuur evenveel leden kent namens de werkgever als leden namens de werknemers en pensioengerechtigden.

Bij de keuze voor het paritaire model heeft het bestuur overwogen dat de organisatiestructuur eenvoudig en duidelijk moet blijven, kostenverhogingen niet wenselijk zijn en dat de stakeholders nauw betrokken moeten blijven bij het pensioenfonds.

De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden of leden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van het betreffende orgaan.

In het boekjaar 2021 hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in het bestuursmodel.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) heeft tot doel het functioneren van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' geformuleerd. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan – niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dat betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt.

De Code is in 2018 gewijzigd. De Code Pensioenfondsen 2018 is op 3 oktober 2018 in de Staatscourant gepubliceerd. Het bestuur van het fonds heeft eind 2018 de naleving van de normen op basis van de nieuwe Code geïnterpreteerd. Het pensioenfonds past de normen van de Code vrijwel volledig toe. Voor zover het pensioenfonds afwijkt van de normen van de Code wordt dit hierna per norm toegelicht.

Hieronder is per norm waaraan niet voldaan wordt een toelichting opgenomen:

Nr.	Beknopte omschrijving	Reden van niet-naleving
34	De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.	De heren Van Leeuwen en Tromp zijn langer dan 12 jaar actief in een bestuursfunctie. In dit kader interpreteert het bestuur de code zodanig dat de zittingsduur van bestuursleden vanaf de invoering van de code in 2014 moet worden bepaald.

De Code Pensioenfondsen kent 8 normen (van de 65) die altijd om een toelichting vragen, de zogenoemde “rapportagenormen”. Het bestuur licht in onderstaande tabel toe of het fonds hieraan voldoet.

Rapportagenorm Code Pensioenfondsen	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag over het beleid dat het in 2021 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag onder ‘diversiteit’ over de samenstelling van fondsorganen en de geschiktheid van de leden.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Ja	Het bestuur rapporteert in paragraaf 3.2 van dit Jaarverslag over de samenstelling van fondsorganen
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht.

Rapportagenorm Code Pensioenfondsen	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In paragraaf 3.1 van dit Jaarverslag beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in paragraaf 3.7 van dit Jaarverslag de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In paragraaf 3.2 van dit Jaarverslag rapporteert het bestuur over de naleving van de integriteitregeling en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In paragraaf 3.5 van dit Jaarverslag wordt gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen.

Deskundigheidsbevordering en bestuurlijke effectiviteit

Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Het bestuur toetst de geschiktheid van de bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap. Hiertoe is een algemene profielschets voor een bestuurder opgesteld. Daarnaast zijn specifieke profielschetsen beschikbaar waarin het bestuur de specifieke wensen en behoeften aangeeft ten aanzien van kennis, competenties en professioneel gedrag rekening houdend met de aanwezige deskundigheid binnen het bestuur en de aanwezige lacunes in de geschiktheid van het bestuur. Het programma voor permanente educatie van bestuursleden waarborgt dat de geschiktheid van bestuursleden op peil blijft en waar nodig wordt verbreed of ontwikkeld.

De geschiktheid van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de pensioenmanager is getoetst via een on-line kennisreflector van Mens & Kennis. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in het geschiktheidsplan. De deskundigheidseisen zijn ook van toepassing op de leden van het VO en het toezichtorgaan.

In 2017 is besloten dat ieder bestuurslid periodiek individueel geëvalueerd wordt door de voorzitter. Daarnaast voert het bestuur jaarlijks een zelfevaluatie door, eens in de twee jaar onder begeleiding van een externe deskundige.

In 2021 heeft onder begeleiding van Mens&Kennis een zelfevaluatie plaats gevonden. Hierbij is het gehele bestuur aanwezig geweest en is een open- en eerlijke zelfevaluatie uitgevoerd. Vanuit de zelfevaluatie zijn sterke- en verbeterpunten benoemt, die komend jaar nader aandacht krijgen in de samenwerking in het bestuur.

Diversiteit bestuur en overige gremia

Het bestuur bestaat per 31 december 2021 uit vier mannen en 2 vrouwen en het verantwoordingsorgaan uit drie mannen en een vrouw. De visitatiecommissie bestaat uit twee vrouwen en een man. Het bestuur blijft ernaar streven om binnen de organen van het fonds een zo goed mogelijke afspiegeling van het deelnemersbestand te bewerkstelligen. Het bestuur zet zich in om in alle organen van het fonds zowel leden van onder als boven de leeftijd van 40 jaar te benoemen en ook minstens een vrouw. Ook van de visitatiecommissie wordt dit gevraagd.

Zowel in het bestuur, het verantwoordingsorgaan als in de visitatiecommissie zijn vrouwen opgenomen en is sprake van leden onder de leeftijd van 40 jaar.

Naleving wet- en regelgeving en communicatie met de toezichthouder

De gedragscode voor het fonds is in 2021 door alle bestuursleden en medebeleidsbepalers getekend. De gedragscode is beschikbaar via de website van het fonds.

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het bestuur nauwgezet gevolgd. Voor het fonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging wordt besproken in de bestuursvergaderingen. In het bestuursverslag in dit jaarverslag worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving door het fonds.

Per 1 januari 2014 is voor pensioenfondsen in Nederland de Code Pensioenfondsen ('de Code') van kracht. De Code Pensioenfondsen 2018 is op 3 oktober 2018 in de Staatscourant gepubliceerd. Het pensioenfonds voldoet aan de vereisten uit de Code met uitzondering van de bepaling inzake de zittingsduur van bestuursleden.

Aan het pensioenfonds zijn in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes opgelegd. Het fonds heeft tijdig aan zijn verplichtingen tot informatieverstrekking aan DNB voldaan. Gedurende het jaar heeft het fonds van de toezichthouders enkele brieven van algemene aard ontvangen.

Datakwaliteit

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is een unieke gelegenheid om de datakwaliteit opnieuw te beoordelen. Nadat het fonds eerder onderzoek heeft verricht in het kader van de overdracht van de pensioenadministratie van Aegon naar Appel per 1 januari 2015 (in 2021 heeft het fonds een onderzoek naar mogelijke arbeidsongeschiktheidsdossiers uit het verleden afgerond) verwacht het fonds (in samenspraak met Appel Pensioenuitvoering) in de voorbereiding van het nieuwe pensioenstelsel diverse onderzoeken uit te voeren naar de datakwaliteit. Het fonds denkt hierbij bijvoorbeeld aan een onderzoek naar de juistheid en volledigheid van de beschikbare data op het moment van overdracht naar het nieuwe stelsel.

Klachten, geschillen en onregelmatigheden

Klachten en geschillen kunnen door belanghebbenden worden gemeld via de pensioenmanager of de compliance officer. De klachten- en geschillenregeling is beschikbaar op de website van het fonds.

In 2021 heeft het fonds geen klachten ontvangen.

Onregelmatigheden die binnen het fonds, zijn organen of bij de partijen aan wie taken zijn uitbesteed worden gesignaleerd kunnen worden gerapporteerd bij de compliance officer op grond van de klokkenluidersregeling van het fonds. De klokkenluidersregeling is beschikbaar op de website van het fonds. Ook bij de uitvoerder en de vermogensbeheerder zijn klokkenluidersregelingen geïmplementeerd.

In 2021 zijn geen onregelmatigheden gerapporteerd.

Uitvoeringsovereenkomst

Tussen Sportfondsen Nederland B.V. en Stichting Sportfondsen Pensioenfonds, is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten. Sportfondsen Nederland vertegenwoordigt iedere bij het fonds aangesloten onderneming.

In de uitvoeringsovereenkomst zijn onder andere de toeslagenambitie, de maandelijkse premiebetaling door de werkgevers, het toeslagbeleid en het omgaan met overschotten en tekorten vastgelegd. De volledige overeenkomst is te vinden onder downloads op de website van het fonds. Een lijst van de aangesloten ondernemingen is bijgevoegd.

Risicohouding

Inleiding

De risicohouding van het fonds is de mate waarin het pensioenfonds, na overleg met de sociale partners in de kernvergadering en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

Kwalitatieve beschrijving van de risicohouding

Het fonds voert op basis van de uitvoeringsovereenkomst de pensioenovereenkomst uit. In de pensioenovereenkomst wordt een koopkrachtambitie (prijsindex) nagestreefd tegen een acceptabel risico.

Hiervoor wordt door de werkgever een vastgestelde maximale premie betaald.

De verschuldigde premie dient kostendekkend te zijn. Bij de bepaling van de kostendekkende premie voor de pensioenopbouw wordt uitgegaan van een maximaal verwacht portefeuillerendement.

Het beleid van het fonds is er, gegeven de huidige pensioenregeling en financieringsafspraken met de werkgever, primair op gericht om de pensioenen van alle deelnemers ten minste nominaal in stand te houden met daarnaast een duidelijk streven naar indexatie voor zowel actieven als inactieven. De zekerheidsnorm van het pensioenfonds is belangrijk, maar het toeslagstreven heeft evengoed een hoge prioriteit.

Het toeslagstreven van het pensioenfonds is voor het bestuur belangrijk. Het beleggingsbeleid (inclusief toeslagenbeleid) en premiebeleid is erop gericht om deze doelstelling te realiseren. Naar het oordeel van het bestuur rechtvaardigt het toeslagstreven juist een wat ruimere risicohouding. Het bestuur accepteert hierbij dat er een kans is dat de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op enig moment gekort moeten worden.

Kwantitatieve beschrijving van de korte termijn risicohouding

De risicohouding voor het eigen beheer depot is vertaald in een strategische beleggingsportefeuille met bandbreedtes. Ook voor de mate van renteafdekking is een strategisch beleid met bandbreedtes vastgesteld. Het korte termijn risico gemeten door middel van het Vereist Eigen Vermogen (VEV) bij de strategische beleggingsportefeuille van het eigen beheer depot, bedraagt 20,4% per 30 juni 2015. Dit percentage is voor het laatst vastgesteld in 2015.

Het VEV kan fluctueren door verschuivingen in de strategische mix binnen de bandbreedtes ten aanzien van de allocatie naar de verschillende beleggingscategorieën, de mate van afdekking van het renterisico en de keuze voor actief of passief vermogensbeheer. Na ampele overwegingen heeft het bestuur besloten een ondergrens van 116% te hanteren en een bovengrens van 128% (eigen beheer). Het vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2021 122,2% en valt daarmee binnen de bandbreedte.

Toekomstige wijzigingen van het VEV veroorzaakt door fluctuaties in de rentestand zijn toegestaan.

Het bestuur heeft beoordeeld dat deze bandbreedte acceptabel is uit hoofde van balansrisicomanagement. Ten minste eens per kwartaal zal het pensioenfonds bij DNB (via kwartaalrapportage) indienen hoe het VEV feitelijk is.

Kwantitatieve beschrijving van de lange termijn risicohouding

De risicohouding van het fonds komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets. Ondergrenzen worden vastgesteld ten aanzien van:

- het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen;
- het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds;
- het pensioenresultaat dat kan worden bereikt vanuit de feitelijke dekkingsgraad in een slechtweerscenario.

Een fonds voert periodiek een haalbaarheidstoets uit die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Er is een aanvangshaalbaarheidstoets en een jaarlijkse haalbaarheidstoets.

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2015 voor het eerst uitgevoerd en vastgesteld naar aanleiding van invoering van het nieuwe FTK per 1 januari 2015.

Voor de bepaling van de lange termijn risicobereidheid is de kwalitatieve risicohouding als uitgangspunt gehanteerd.

Om invulling te geven aan het bepaalde in artikel 22 van het Besluit Financieel Toetsingskader kiest het fonds de volgende grenzen in het kader van de uitvoering van de aanvangshaalbaarheidstoets:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het vereist eigen vermogen is gelijk aan 90%.
- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds bij het van toepassing worden van het nieuwe financiële toetsingskader is gelijk aan 90%.
- Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent het fonds vanuit de feitelijke dekkingsgraad zowel het verwachte pensioenresultaat als het pensioenresultaat in een slechtweerscenario. De maximale relatieve afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweer scenario die het fonds dan acceptabel vindt is 30%. Dit betekent dat het pensioenresultaat in slechts 5% van de scenario's meer dan 30% lager mag zijn dan het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad.

Het fonds heeft in 2021 de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. Gebleken is dat het fonds binnen de hierboven gestelde grenzen blijft.

Eigenrisicobeoordeling

In 2021 heeft het bestuur een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd en ingediend bij DNB. Deze beoordeling is te zien als een evaluatie van het gehele risicomanagement van het pensioenfonds waarin er een beoordeling plaatsvindt van:

- de risico's waaraan het pensioenfonds is of in de toekomst kan worden blootgesteld;
- de effectiviteit van het risicobeheer (inclusief de (feitelijke) beheersmaatregelen) en de doelmatigheid daarvan.

Dit geeft het bestuur inzicht in de materiële risico's en de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het pensioenfonds en de pensioenen van deelnemers. Dit is de hoofddoelstelling van het pensioenfonds.

De periodieke uitvoering van de eigenrisicobeoordeling is onderdeel van het risicomanagementbeleid en daarmee onderdeel van het managementproces van het bestuur. De volledige beleids- en besluitvorming vindt altijd in het bestuur plaats, dus ook voor de eigenrisicobeoordeling.

De eigenrisicobeoordeling wordt in aanmerking genomen bij de onderbouwing van strategische besluiten en wordt minimaal eens in de drie jaar uitgevoerd.

Uitbesteding

Het bestuur heeft diverse malen overleg gevoerd met de uitvoeringsorganisatie over de dienstverlening overeenkomstig de service level agreement. Daarnaast heeft het bestuur op grond van zijn analyse van de interne-beheersingsrapportages (ISAE 3402 en ISAE 3000) aanvullende vragen gesteld aan de uitvoeringsorganisatie over bepaalde aspecten van de kwaliteit van de beheersmaatregelen.

Periodiek heeft het bestuur overleg gevoerd met de vermogensbeheerder. In dit overleg is uitvoerig stilgestaan bij de resultaten van de vermogensbeheerder. Deze worden nader toegelicht in paragraaf 3.7 (Beleggingen). Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van interne beheersingsrapportages (ISAE 3402) van de vermogensbeheerder en heeft het bestuur deze geanalyseerd.

De uit de analyse naar voren komende vragen en bevindingen zijn met de vermogensbeheerder besproken. Ook is stilgestaan bij de dienstverlening door de vermogensbeheerder aan de hand van de in de service level agreement gemaakte afspraken.

Communicatie

Communicatie met de deelnemers van het fonds vindt plaats via de kernvergadering, de jaarlijkse filmpjes, presentaties in de districtsvergaderingen en de website van het fonds. In 2021 heeft het fonds een nieuwe website gelanceerd. Deze wordt actief onderhouden en beoogt beter aan te sluiten bij de informatiebehoefte van de deelnemer.

De verantwoording over het gevoerde beleid en de financiële uitkomsten vindt plaats in de jaarrekening.

Het bestuur toetst periodiek de effectiviteit van de pensioencommunicatie. Hieruit is gebleken dat deelnemers de voorkeur geven aan digitale informatie.

De persoonlijke pensioeninformatie van de belanghebbenden van het fonds is beschikbaar via het UPO en het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). In 2021 hebben alle deelnemers een UPO ontvangen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van het fonds heeft het afgelopen jaar vijf keer vergaderd. Naast de reguliere beleidscyclus stonden de volgende belangrijke onderwerpen op de agenda:

- de financiële positie van het fonds, de dekkingsgraad en het toeslagenbesluit;
- de Missie en visie van het fonds;
- de effecten pensioenakkoord op het fonds;
- het toeslagenbeleid;
- de investment beliefs;
- de statuten, inclusief wijziging belet en ontstentenis bestuurders;
- de premievrijstelling voor arbeidsongeschiktheidsgevallen;
- het beleid factoren keuzemogelijkheden;
- de eigenrisicobeoordeling;
- het beleidsdocument gegevensbescherming (AVG);
- de rapportages van de Internal Audit functie;
- de nieuwe actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN);
- de haalbaarheidstoets (HBT);
- het geschiktheidsplan;
- de zelfevaluatie;
- de gedragscode;
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie, het verantwoordingsorgaan, de compliance officer, de certificerend actuaris en de accountant;
- de sectorbrief AFM in het kader van Duurzaamheidsinformatie;
- de uitvraag van de niet-financiële risico's DNB;
- de beleidscyclus integraal risicomanagement;
- het uitbestedingsbeleid;
- de actuariële grondslagen Partnerfrequenties en Ervaringssterfte;
- de kwetsbaarheidsanalyse en de toekomst van het fonds;
- de vrijstelling van het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Recreatie (SPR);
- de invulling van de sleutelfunctiehouders en de overige verplichtingen naar aanleiding van de invoering van IORP II;
- de monitoring van de pensioenuitvoering;
- de evaluaties van de bestuurscommissies, de dagelijkse leiding en de externe dienstverleners;
- vervanging van bestuurders en pensioenmanager;
- het beleggingsplan;

- het afdekken van renterisico's en de beleggingsmix;
- de rapportages met betrekking tot beleggingsresultaten en risico's;
- maatschappelijk verantwoord beleggen en SFDR (ESG);
- de pensioenregeling per 1 januari 2022.

In het kader van de reguliere beleidscyclus heeft het bestuur onder meer vergaderd over de jaarrekening, het afleggen van verantwoording aan het verantwoordingsorgaan, het toezicht door de visitatiecommissie, de jaarlijkse kernvergadering en de adviezen van de bestuurscommissies.

Beloningsbeleid

Het fonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het fonds heeft daarbij een afweging gemaakt op basis van de (lange termijn) doelstellingen van het fonds, de passendheid in de onderneming, de verantwoordelijkheid en de aan de functies gestelde eisen en het tijdsbeslag.

Het beloningsbeleid is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. Het beloningsbeleid is door het bestuur vastgesteld conform de richtlijnen van de SER. Dit houdt in dat de bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan € 205 per vergadering tot 1 uur, € 410 per vergadering van 1-3 uur en € 615 per vergadering langer dan 3 uur ontvangen. De voorzitter van een commissie ontvangt 125% van dit bedrag. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken. Zijn beloning is € 16.893 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsindex. Vanaf 2020 is bovenop deze vergoeding een vergoeding van € 200,- per uur toegekend voor zijn taken als sleutelfunctiehouder Internal Audit.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Alleen de bestuurders die werknemer zijn van één van de bij het fonds aangesloten ondernemingen, nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) schrijft voor dat het pensioenfonds aangeeft op welke wijze zijn beloningsbeleid spoort met de integratie van duurzaamheidsrisico's. Op dit moment is dit nog niet opgenomen in het beloningsbeleid en zal deze in 2022 geactualiseerd worden.

3.6 Financiële paragraaf

Financiële positie en solvabiliteit

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen in de afgelopen jaren:

Dekkingsgraad	2021	2020	2019	2018	2017
Stand per 1 januari	122,2%	126,4%	127,3%	131,7%	125,5%
Premie	-1,1%	-1,2%	-1,2%	-1,2%	-1,2%
Uitkeringen	0,4%	0,6%	0,8%	0,6%	0,7%
Toeslagen	-0,7%	-2,9%	-2,3%	-0,5%	-0,2%
Rentetermijnstructuur	3,2%	-6,1%	-6,4%	-1,9%	1,6%
Overrendement	6,8%	5,9%	9,9%	-1,6%	5,4%
Overig	<u>0,2%</u>	<u>-0,5%</u>	<u>-1,7%</u>	<u>0,2%</u>	<u>0,1%</u>
Stand per 31 december	131,0%	122,2%	126,4%	127,3%	131,7%

De verandering in de dekkingsgraad wordt grotendeels veroorzaakt door de stijging van de rente en door overrendement. Dit effect is licht getemperd door verlies op de zuiver kostendeekkende premie en door toeslagverlening.

Solvabiliteit

Ultimo 2021 bedraagt de dekkingsgraad 131,0% (2020: 122,2%) en de beleidsdekkingsgraad, het gemiddelde van de dekkingsgraden van de laatste 12 maanden, 125,9% (2020: 118,1%).

De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille per 31 december 2021 bedraagt 105,7%. Het minimaal vereist vermogen bedraagt per 31 december 2021 103,6%. Ultimo 2021 is de reële dekkingsgraad 102,1%.

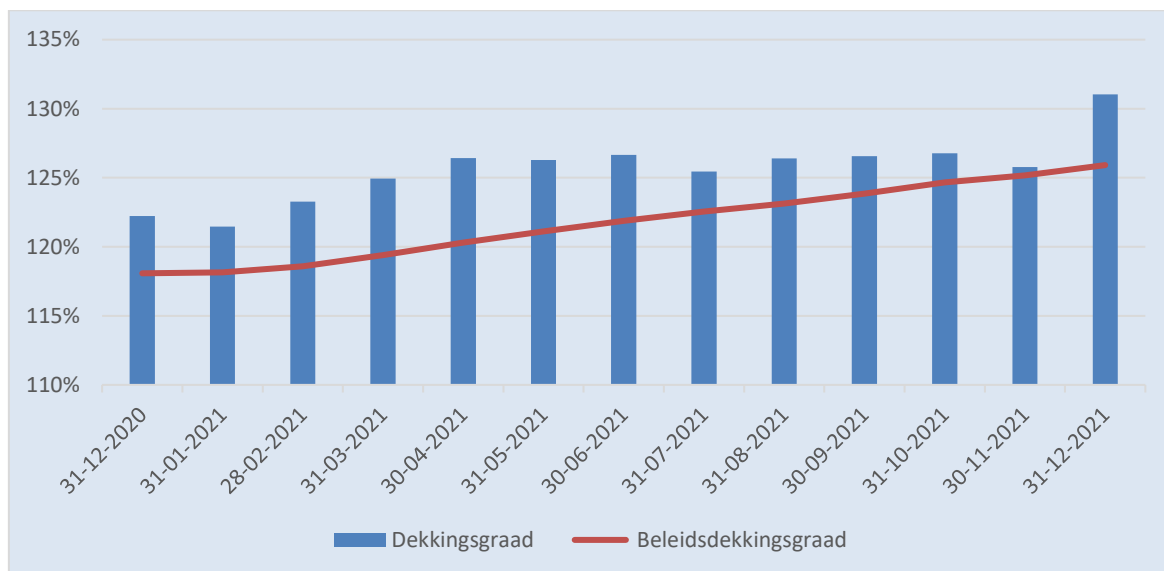
Beleidsdekkingsgraad

Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

Nieuwe UFR

In lijn met het advies van de commissie Dijsselbloem uit 2019 implementeert het fonds geleidelijk de nieuwe (verlaagde) UFR vanaf 1 januari 2021. De nieuwe UFR-parameters worden in vier gelijke jaarlijkse stappen ingevoerd. Per 1 januari 2022 zal de TV hierdoor met 2.212 stijgen, hetgeen een dekkingsgraaddaling van 0,9% tot gevolg heeft.

Onderstaande grafiek geeft de maand-op-maand-ontwikkeling aan van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad.

(Actuariële) resultaten

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

(* € 1.000)	2021	2020	2019	2018	2017
Premie	-2.132	-1.988	-1.450	-1.233	-1.642
Beleggingsresultaat	25.757	5.409	15.463	-6.417	15.516
Toeslagverlening	-1.989	-6.834	-4.651	-943	-478
Kosten	-53	-103	-43	-74	-88
Waardeoverdrachten	-203	-20	-230	-289	-9
Overige mutaties	<u>369</u>	<u>-484</u>	<u>-329</u>	<u>314</u>	<u>80</u>
	21.749	-4.020	8.760	-8.642	13.379

Ultimo 2021 bedraagt de gemiddelde marktrente (RTS DNB) circa 0,6% (2020: 0,2%).

Uitvoeringskosten

(* € 1.000)	2021	2020
Pensioenbeheerkosten	706	764
In euro's per deelnemer	225	246
Vermogensbeheerkosten	1.330	1.192
Percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,45%	0,44%
Transactiekosten	175	267
Percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,06%	0,10%
Gemiddeld belegd vermogen	297.500	273.002

In de onderstaande paragrafen worden de kosten verder toegelicht.

Pensioenbeheerkosten

De pensioenbeheerkosten bestaan onder meer uit advieskosten, accountants- en actuariskosten, kosten voor de administratieve uitvoering, contributies en bankkosten. De totale pensioenbeheerkosten in 2021 bedragen 706 (2020: 764).

De uitvoeringskosten per deelnemer (2021: € 225) steken gunstig af in vergelijking met andere fondsen van vergelijkbare grootte (2020: € 358*).

**CP onderzoek uitvoeringskosten pensioenfondsen 2020

http://www.lcpnl.com/nl/nieuws-en-publicaties/nieuws/2021/20210916_wiu_2021/

Vermogensbeheerkosten

Vermogensbeheerkosten (totaal beleggingen)	2021	% van het gemiddeld belegd vermogen	2020	% van het gemiddeld belegd vermogen
Herverzekerd depot	458	0,32%	399	0,27%
Eigen beheer depot				
- Directe kosten vermogensbeheer	382	0,25%	344	0,27%
- Indirecte kosten vermogensbeheer	<u>490</u>	<u>0,32%</u>	<u>449</u>	<u>0,36%</u>
- <i>Subtotaal</i>	872	0,57%	793	0,63%
Totaal (gemiddeld over beide depots)	1.330	0,45%	1.192	0,44%

De hogere vermogensbeheerkosten voor het eigen beheer depot ten opzichte van het herverzekerde depot zijn het gevolg van het kleinere depot, de hogere allocatie naar return beleggingscategorieën, maar met name de additionele kosten voor bijvoorbeeld accountant, adviseur, beleggingscommissie, extra rapportages en bestuurskosten en overige kosten die aan het vermogensbeheer worden gealloceerd.

De vermogensbeheerkosten van het totale pensioenfonds bedragen 0,45% in 2021 (0,44% in 2020). De indirecte kosten zijn in 2021 gestegen.

Beleggingsmix

In de volgende tabellen worden de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie gespecificeerd:

Beleggingen herverzekerd	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer- kosten	Beheer- kosten in % vermogen	Resultaat- afhankelijke vergoeding	Totaal
Aandelen	34.386	132	0,38%	41	173
Vastrentende waarden	95.013	141	0,15%	7	148
Vastgoed	947	5	0,53%	1	6
Hedgefondsen	5.816	29	0,50%	7	36
Overlay beleggingen	9.025	84	0,93%	-	84
Totaal	145.187	391	0,27%	56	447

Beleggingen eigen beheer	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer- kosten	Beheer- kosten in % vermogen	Resultaat- afhankelijke vergoeding	Totaal
Aandelen	70.765	109	0,15%	-	109
Vastrentende waarden	64.410	237	0,37%	-	237
Vastgoed	10.042	15	0,15%	-	15
Overlay beleggingen	7.096	21	0,30%	-	21
Totaal	152.313	382	0,25%	-	382

De resultaatafhankelijke vergoedingen zijn vergoedingen die betaald zijn aan via AEGON Asset Management B.V ingehuurde externe managers voor het actieve aandelenbeheer bij het herverzekerde deel en gedeeltelijke invulling via hedge funds.

Transactiekosten

De geïdentificeerde transactiekosten bedragen in 2021 EUR 175 (2020: EUR 267).

Transactiekosten	2021	Percentage van het belegd vermogen	2020	Percentage van het belegd vermogen
Herverzekerd depot	135	0,09%	144	0,10%
Eigen beheer depot	40	0,03%	123	0,10%
Totaal (gemiddeld over beide depots)	175	0,06%	267	0,10%

De gerapporteerde transactiekosten in 2021 zijn lager dan in 2020. In 2020 waren de transactiekosten in het eigen beheer depot aanzienlijk hoger als gevolg van een wijziging in de strategische asset mix.

Totale kosten vermogensbeheer

De totale kosten vermogensbeheer komen in 2021 hoger uit dan in 2020.

In 2021 zijn de vermogensbeheerkosten 0,45% en de transactiekosten 0,06%, waarmee de totale kosten vermogensbeheer 0,51% bedragen in 2021. In 2020 waren de vermogensbeheerkosten 0,44% en 0,10% transactiekosten, waarmee de totale kosten vermogensbeheer 0,54% bedragen, ofwel er heeft in 2021 een daling plaatsgevonden van 0,03% van de totale kosten vermogensbeheer. Deze daling van 0,03% die in 2021 heeft plaatsgevonden is een combinatie van iets hoger (+0.01%) gerapporteerde vermogensbeheerkosten en iets lager (-0.04%) gerapporteerde transactiekosten.

De vermogensbeheerkosten van 0,45% in 2021 zijn iets lager dan de 0,46% die in 2020 gemiddeld gold voor Nederlandse pensioenfondsen (bron: LCP). De transactiekosten van 0,06% liggen onder de 0,11% die in 2020 gemiddeld gold voor Nederlandse pensioenfondsen (bron: LCP).

Aansluiting met jaarrekening

De toelichting op de vermogensbeheerkosten in het bestuursverslag wijkt op onderdelen af van de kosten zoals gepresenteerd in de jaarrekening. De toelichting in het bestuursverslag houdt rekening met de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. In de jaarrekening zijn de kosten verantwoord overeenkomstig de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

In de volgende tabel is de aansluiting tussen de vermogensbeheerkosten zoals gepresenteerd in het bestuursverslag en de kosten zoals opgenomen in de jaarrekening weergegeven:

	Vermogens- beheerkosten	Performance gerelateerde vergoedingen	Transactie- kosten
Beheervergoedingen	829	56	175
Overige kosten	501	-	-
Totale vermogensbeheerkosten en transactiekosten	1.330	56	175
Kosten opgenomen in de jaarrekening	328	-	-
Kosten gesaldeerd met indirecte beleggingsopbrengsten	555	-	40
Kosten garantiecontract	447	56	135
Totale vermogensbeheerkosten en transactiekosten	1.330	56	175

De administratieve uitvoeringskosten zoals opgenomen in het bestuursverslag sluiten aan op de kosten in de jaarrekening.

3.7 Beleggingen

Beleggingsbeleid

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid. Hieronder wordt verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische allocatie en bandbreedtes en de benchmarks. Voor de herverzekerde portefeuille gebeurt dit in overleg met de verzekeraar.

De strategische allocatie is de verdeling van het vermogen over beleggingscategorieën waarbij op langere termijn optimalisatie van het rendement wordt verwacht.

Randvoorwaarde is dat de pensioenverplichtingen nagekomen kunnen worden en het risico aanvaardbaar is.

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid en de concrete invulling van richtlijnen maakt het bestuur mede gebruik van 'Asset Liability Management'-analyse (ALM-studie). Deze wordt eens per drie jaar uitgevoerd of zoveel eerder als het bestuur dit nodig acht.

Het bestuur heeft in 2019 een 'Asset Liability Management'-analyse (ALM-studie) laten uitvoeren. Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie is de beleggingscommissie tot de conclusie gekomen dat vastgoedaandelen een goede toevoeging zouden kunnen zijn aan de beleggingsportefeuille. Het bestuur heeft daarop besloten door S&V een RBS-studie (risicobudgetstudie) te laten uitvoeren zodat een investment case kan worden opgesteld. Deze studie is in 2020 afgerond en is gebruikt als onderbouwing voor het bestuursbesluit om over te gaan tot belegging in vastgoed.

In 2022 zal het bestuur opnieuw een ALM-studie laten uitvoeren.

Herverzekerde portefeuille

De algemene doelstelling is een zo goed mogelijk rendement behalen binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico binnen het raamwerk van het verzekerde contract met Aegon Levensverzekering N.V.

Er wordt namens SSP een 'actieve' beleggingsstijl gehanteerd. Dit wil zeggen dat zal worden getracht op basis van marktvisie een hoger rendement te behalen dan de gekozen benchmark. Dit alles binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Het vermogen wordt belegd in een mix met 29% in wereldwijde aandelen en 71% in vastrentende waarden. Het beleggingsproces is gericht op het toevoegen van waarde door middel van een actief beleid over en binnen de beleggingscategorieën. Ten aanzien van aandelen heeft het actieve beleid betrekking op landen, sectoren en individuele bedrijven. Bij obligaties leidt het beleid bovendien tot het innemen van looptijden, yieldcurve en landen posities.

Door te beleggen in het Strategic Liability Matching Fund (SLM) wordt de rentegevoeligheid van de vastrentende portefeuille meer in overeenstemming gebracht met de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Het SLM-fonds bestaat uit renteswaps en een buffer die bestaat uit staatsobligaties. Door een deel van de strategische portefeuille in het SLM-fonds te beleggen wordt strategisch 35% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille per ultimo 2021 is weergegeven in onderstaande tabellen.

Beleggingscategorie	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Liquiditeiten	-5%	0%	5%	-0,3%
Vastrentende waarden	61%	71%	81%	66,2%
Aandelen / zakelijke waarden	24%	29%	34%	34,1%

Vastrentende waarden	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Aegon Core Eurozone Government Bond Index Fund / AEAM SLM Fund	33%	48%	63%	41,9%
AEAM Government Related Investment Fund	10%	20%	30%	27,1%
Aegon European Credit Fund	10%	15%	20%	15,3%
Aegon Hypothekenfonds	10%	15%	20%	13,6%
Aegon TIRO Fund	0%	2%	3%	2,1%

Aandelen	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Aegon World Equity Fund (EUR)	100%	100%	100%	100%

Beleggingsfonds	Benchmark
Aegon Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	ML Core Eurozone Gov Bond Index cst
AeAM Government Related Investment Fund	ML Core Eurozone Gov Bond Index cst
Aegon European Credit Fund	Barclays Euro-Aggregate Corporate Index
Aegon Hypothekenfonds	JP Morgan Gov. Bond Index Traded Neth.
Aegon TIRO Fund	Merril Lynch Europ. Union Gov. Bond

Eigen beheer

In 2015 is een start gemaakt met een nieuwe beleggingsportefeuille waarin het vrije vermogen en de nieuwe premie belegd wordt. De vermogensbeheerder van deze beleggingen is Aegon Asset Management.

Het vermogen wordt ultimo 2021 belegd in een mix met 46,0% in wereldwijde aandelen, 48,9% in vastrentende waarden en 5,1% in vastgoed. Voor de aandelenportefeuille wordt een passief beleid gevoerd.

Naar aanleiding van de ALM-studie in 2019 en de RBS is in 2020 besloten om in vastgoed te gaan beleggen ten koste van het aandeel in zakelijke waarden en Europese staats- en bedrijfsobligaties. Dit om een meer gebalanceerde portefeuille te realiseren en tegen een gelijkblijvend risico het rendement te verhogen.

Daarmee is ook de samenstelling van de beleggingsportefeuille gewijzigd. De strategische allocatie is gewijzigd in 50% vastrentende waarden en 45% aandelen en 5% beursgenoteerd vastgoed.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille en het strategisch beleid per ultimo 2021 is weergegeven in onderstaande tabellen.

Beleggingscategorie	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	5,0%	0,0%
Vastrentende waarden	40,0%	50,0%	60,0%	48,9%
Aandelen	35,0%	45,0%	55,0%	46,0%
Vastgoed	2,5%	5,0%	7,5%	5,1%

Vastrentende waarden	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
AeAM Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	15,0%	20,0%	25,0%	20,0%
AeAM Government Related Investment Fund	10,0%	15,0%	20,0%	15,4%
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	20,0%	30,0%	40,0%	25,0%
AeAM ABS Fund	10,0%	15,0%	20,0%	17,7%
MM High Yield Fund	5,0%	10,0%	15,0%	10,9%
MM Emerging Market Debt Fund	5,0%	10,0%	15,0%	10,9%

Aandelen	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
----------	---------	-------------	---------	-----------

AEAM World Index Fund (EUR)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
-----------------------------	--------	--------	--------	--------

Vastgoed	Minimum	Strategisch	Maximum	Feitelijk
MM Global Listed Index real Estate Fund	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Beleggingsfonds	Benchmark
AeAM Core Eurozone Government Bond Index Fund / AeAM SLM Fund	ICE BAML Core Eurozone Gov Bond Index
AeAM Government Related Investment Fund	ICE BAML Core Eurozone Gov Bond Index
AeAM Dutch Mortgage Fund 2	JP Morgan GBI Traded Netherlands
AeAM ABS Fund	BB € ABS FRN Comp + BB € ABS Fix Cpn Comp.
MM High Yield Fund	ICE BofaML Global HiY Cons Ind (hedged)
MM Emerging Market Debt Fund	JP Morgan EMBI GD ind (hedged) cust ESG

Het strategische renteafdeckingspercentage (op basis van marktwaarde van de verplichtingen) is in 2016 vastgelegd op 70% (met een bandbreedte van 10%-punten). In de loop van 2016 zijn participaties in het Strategic Liability Matching Fund (SLM) aangekocht en is een dynamisch renteafdeckingsbeleid ingevoerd, waarbij de renteafdekking daalt bij lagere rentestanden. Ultimo 2021 was de gewenste dynamische renteafdekking 40%, op basis van de 30-jaars euro swaprente van 0,8% einde boekjaar.

Beleggingsresultaten

Herverzekerde portefeuille

Het resultaat op de beleggingen in het herverzekerde contract was in 2021 2,38%. Exclusief de afdekking van het renterisico bedroeg het rendement 4,94% na aftrek van kosten. Over het boekjaar 2021 is er sprake van een overrente van EUR 6.750.385.

Rendementen	Portefeuille	Benchmark	Toegevoegde waarde
Vastrentende waarden	-2,47%	-3,05%	0,61%
Aandelen	22,44%	21,32%	0,92%
Totaal excl. SLM	5,25%	4,41%	0,80%
Totaal excl. SLM, na kosten	4,94%	4,41%	0,50%
Strategic Liability Matching	-29,20%		
Totaal incl. SLM	2,68%		
Totaal incl. SLM, na kosten	2,36%		

De vastrentende waarden lieten een rendement zien van -2,47% voor kosten. Over het totaal van de vastrentende waarden portefeuille heeft de vermogensbeheerder een toegevoegde waarde behaald van 0,61%.

Staatsobligaties hadden een rendement van -3,47%. Overheidsgerelateerde obligaties lieten een rendement zien van -3,48% met een toegevoegde waarde van -0,04%. Bedrijfsobligaties hadden een rendement van -0,84% met een toegevoegde waarde van 0,13%. Hypotheken hadden een rendement van -0,44% en een toegevoegde waarde van de vermogensbeheerder van 3,27%. Het Tactical Interest Rate Overlay Fund stelde teleur met een negatief rendement van -11,08% en een negatieve toegevoegde waarde van -7,95%.

De aandelen rendeerden goed (22,44% voor kosten). Het actieve beheer van de vermogensbeheerder leidde tot een toegevoegde waarde van 0,92%.

Eigen beheer

Rendementen	Portefeuille	Benchmark	Toegevoegde waarde
Vastrentende waarden	0,08%	-1,91%	2,02%
Aandelen	21,82%	21,32%	0,42%
Vastgoed	25,74%	25,29%	0,36%
Totaal	12,05%	10,51%	1,39%
Totaal na kosten	11,69%	10,51%	1,07%
Strategic Liability Matching	-29,14%		
Totaal incl. SLM	9,52%		
Totaal incl. SLM, na kosten	9,15%		

Het beleid voor de beleggingen in eigen beheer van het fonds is offensiever dan dat van de herverzekerde portefeuille. Deze beleggingen laten in 2021 een rendement zien van 9,15% na aftrek van kosten. Het dynamische rentebeleid heeft waarde gekost. Exclusief rentehedge bedroeg het rendement 11,69% na kosten.

De vastrentende waarden hadden een rendement van 0,08% voor kosten. De vermogensbeheerder behaalde op de vastrentende waarden portefeuille een toegevoegde waarde van 2,02%.

De resultaten van de individuele categorieën zijn:

- de staatsobligaties -3,53% met een toegevoegde waarde van -0,10%
- staats-gerelateerde obligaties -3,48% met een toegevoegde waarde van -0,04
- hypotheek fondsen 2,57% met een toegevoegde waarde van 6,40%
- asset backed securities 1,22% met een toegevoegde waarde van 0,75%

De aandelen in eigen beheer lieten een winst zien van 21,82% voor kosten met een toegevoegde waarde van 0,42%.

Beleggingen in 2021 en beleggingsvooruitzichten voor 2022

De markt voor wereldwijde aandelen was in 2021 positief en kende een zeer positief vierde kwartaal, met over het algemeen sterke rendementen. Dit kwam door gestegen bedrijfsresultaten en het boven verwachting sterke herstel van de pandemie. Ook was er optimisme over de toekomstige economische groei. Wel zorgde de opkomst van de Omikron variant in november nog voor een flinke dip. Maar die werd over het algemeen weer goedge maakt in december.

Het verschil in rendementen tussen de diverse regio's was groot, waarbij de Amerikaanse markt weer het hoogste rendement behaalde. Technologie gerelateerde aandelen presteerden goed, terwijl het aandeel hiervan in de Verenigde Staten (VS) relatief groot is. In China voerde de overheid regelgeving in om de markt voldoende concurrerend te houden. Maar een achterliggende motivatie kan ook zijn dat de overheid meer controle wil over deze bedrijven. Beleggers maken zich daarom zorgen of de aandeelhoudersbelangen wel voldoende beschermd worden

Marktontwikkelingen 2022

Aandelenmarkten sloten het 1^e kwartaal 2022 wereldwijd af met een negatief rendement. Vooral zorgen over toekomstige monetaire verkrapping waren begin van het kwartaal debet aan koersdalingen. Waarbij met name de technologie aandelen het zwaar te verduren hadden. Maar in de loop van februari werd steeds duidelijker dat Rusland een invasie in Oekraïne aan het voorbereiden was. Hoewel tot het laatste moment ook twijfel bestond of dit daadwerkelijk zou gebeuren. Vanaf de invasie waren het met name de Europese aandelenmarkten die daalden. Het verschil in rendement tussen de diverse sectoren was zeer groot. De oliebedrijven profiteerden uiteraard van de sterk gestegen olie- en gasprijzen.

En ook mijnbouwbedrijven rendeerden goed. Industriële bedrijven hadden het over het algemeen moeilijker, door hogere grondstoffenprijzen en verstoringen van toeleveringsketens. Ook banken hadden het zwaar, omdat zij naar verwachting te maken krijgen met hogere afschrijvingen op hun leningen.

De vooruitzichten voor aandelenmarkten zijn erg onzeker. De toelevering van gas naar Europa blijft een onzekere factor, met mogelijk negatieve gevolgen voor bedrijven. En ook de geplande renteverhogingen van centrale banken zorgen voor onzekerheid, omdat de waardering van aandelenmarkten bij een hogere rente kan zakken.

Daar staat tegenover dat aandelenmarkten nu relatief aantrekkelijk gewaardeerd zijn. Met name de Europese aandelenmarkt is goedkoop ten opzichte van zijn historische niveau. Daarnaast zijn bedrijven meestal in staat om stijgende inflatie op lange termijn door te rekenen in hun prijzen. Dit effect kan ervoor zorgen dat aandelen ook in de nabije toekomst beter blijven renderen dan vastrentende markten.

Renteontwikkeling

Corona speelde in de loop van het 1^e kwartaal 2022 langzaamaan een steeds minder grote rol op de markten. Begin van het kwartaal werd steeds duidelijker dat omikron weliswaar zeer besmettelijk is, maar ook veel minder ziekmakend. Daardoor kozen landen er steeds meer voor om de coronamaatregelen los te laten. Corona had nog steeds impact op de productie – vooral door uitval van personeel –, maar het idee was dat dit voorbij zou gaan na de piek in het aantal besmettingen.

Door de verminderde impact van corona was een normalisatie van economische activiteiten te verwachten. Maar die gedachte werd eind februari ruw verstoord door de Russische inval in Oekraïne. De oorlog had direct grote impact op de energieprijzen, en ook de prijzen van overige grondstoffen kwamen onder opwaartse druk te staan. Bovendien wordt Oekraïne als de graanschuur van Europa gezien, met een centrale rol in de voedselvoorziening. Hiermee dreigde naast een energiecrisis ook een voedselcrisis te ontstaan. Dit zorgde voor verder oplopende prijzen en dus inflatiecijfers, terwijl deze zich al op hoge niveaus bevonden. China voegde een extra zorg toe, omdat het bij oplopende aantallen besmettingen toch weer overging tot strenge lockdownmaatregelen voor sommige grote steden, zoals Shanghai.

De inflatie steeg tot niveaus die de afgelopen 40 jaar niet waren waargenomen. De Europese inflatie steeg tot 5,8%, met de verwachting dat deze in de komende maanden nog verder oploopt. De Amerikaanse inflatie nam zelfs toe tot 7,9%. De inflatieverwachtingen op de markt namen hierdoor ook steeds verder toe. Zo nam de 10-jaarsverwachting voor de Europese inflatie toe van 2,00% naar 2,74%. Hierbij wel de opmerking dat er nog steeds vanuit gegaan wordt dat de inflatie – hoewel aanzienlijk langer op een hoog niveau dan eerder gedacht – normaliseert na een aantal jaar. Dit is goed te zien in de 5-jaarsverwachting vanaf 2027, de zogenaamde toekomstige inflatieverwachting over 5 jaar vanaf nu.

Deze verwachting ligt rond de 2,2%. Dat is wel circa 40 basispunten hoger dan aan het begin van het kwartaal, maar nog steeds dicht bij de doelstelling van 2% van de Europese Centrale Bank (ECB).

Westerse centrale banken voerden in het eerste kwartaal eindelijk de eerste renteverhogingen door. In Engeland verhoogde de Bank of England de officiële rente twee keer met 0,25%, terwijl de Amerikaanse centrale bank (de Fed) de rente eenmaal met 0,25% verhoogde. In Europa veranderde de ECB haar beleid aanzienlijk, met de aankondiging de monetaire verruiming versneld af te bouwen. Waar in de maanden april, mei en juni de ECB aanvankelijk maandelijks voor 40 miljard euro aan obligaties wilde opkopen, verlaagt de ECB dat in mei en juni tot respectievelijk 30 en 20 miljard euro. Waarschijnlijk stopt de ECB in het derde kwartaal volledig met het opkoopprogramma. De eerste renteverhogingen worden nu op zijn laatst in het vierde kwartaal verwacht, en mogelijk al eerder. De centrale banken besloten tot actie over te gaan vanwege de steeds verder oplopende inflatie. Met name in de Verenigde Staten (VS) is daarnaast ook nog een flink economisch herstel zichtbaar in de verkrappende arbeidsmarkt en met sterke productiecijfers. In Europa is de inflatie ook zeer hoog, maar het economisch herstel is er fragieler dan in de VS. Het groeiherstel in Europa is minder evenwichtig, waarbij vooral de Zuid-Europese landen nog een verder herstel op de arbeidsmarkt nodig hebben. Daarnaast is Europa meer gevoelig voor de economische impact van de oorlog in Oekraïne, waardoor ook de economische groei onder druk kan komen te staan. Dit kan zelfs uitmonden in een nieuwe recessie.

De Duitse 10-jaarsrente steeg het eerste kwartaal per saldo met 74 basispunten van -0,17% naar 0,57%. Ook de Amerikaanse 10-jaarsrente steeg fors: met 81 basispunten tot 2,32%. De rentestijging wordt grotendeels veroorzaakt door het korte eind van de rentecurve. In Europa wordt nu eind 2023 een ECB-rente verwacht van 1,25%, terwijl deze nu nog -0,50% is. In de VS kondigde de Fed – naast genoemde renteverhoging – aan haar balans binnenkort geleidelijk te gaan verkorten, mogelijk al vanaf mei. De markt verwacht dat de rente van de Fed eind 2023 piekt op 3%, maar daarna ook weer omlaag gaat.

Het resultaat hiervan is een renteverskil tussen de 2- en 10-jaarsrente van rond de nul. Bij een negatief renteverskil wordt dit ook wel beschouwd als een indicatie voor een aankomende recessie.

ESG-beleid (Verantwoord Beleggen)

Het bestuur heeft als visie dat het pensioenfonds een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft. Hierin past ook maatschappelijk verantwoord beleggen. Het pensioenfonds streeft daarom naar een zo hoog mogelijk financieel rendement op beleggingen zonder negatieve gevolgen voor mens en milieu.

Het pensioenfonds onderschrijft de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI): een aantal beginselen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur voor de beleggingspraktijk.

Daarnaast is het pensioenfonds van mening dat deze zogenaamde ESG-factoren integraal onderdeel dienen te vormen van het beleggingsproces.

Het beleid van AEGON Asset Management sluit aan bij deze visie van het bestuur. Als externe vermogensbeheerder van het pensioenfonds geeft Aegon uitvoering aan het beleid dat het pensioenfonds voert met betrekking tot verantwoord beleggen. Via Aegon stuurt het pensioenfonds actief op naleving van ESG-beleid door:

- ✓ uitsluiting;
- ✓ stembeleid;
- ✓ dialoog (engagement);
- ✓ ESG-integratie;
- ✓ zover mogelijk: impact investeringen.

Als het gaat om productie, ontwikkeling en verhandelen van controversiële wapens, zoals clustermunitie en landmijnen, dan geldt een algeheel investeringsverbod. Er is een uitsluitingslijst opgesteld van bedrijven die hierin actief zijn. In deze bedrijven mag niet worden belegd, ook niet via zogenaamde passieve indexbeleggingen. Het fonds voldoet hiermee aan de Nederlandse wetgeving die het verbiedt om directe steun te verlenen aan ondernemingen die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren. Daarnaast heeft het pensioenfonds beleggingen in fabrikanten van tabak en palmolie uitgesloten.

Een andere categorie beleggingen waarvoor een investeringsverbod geldt, zijn staatsobligaties, en overige leningen van lagere overheden, van landen die stelselmatig de mensenrechten schenden. Leidend hiervoor zijn veroordelingen van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en sancties van de Europese Unie. Hiermee wordt voldaan aan EU verordeningen die gelden. Het pensioenfonds ziet erop toe dat de vermogensbeheerder de uitsluitingen respecteert en de sanctiemaatregelen naleeft.

Als het gaat om de gedragingen van ondernemingen dan moet voldaan worden aan internationaal geaccepteerde verdragen, in het bijzonder de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Rio Declaration on Environment and Development, United Nations Convention against Corruption, UN Global Compact Principles, International Labour Organization's Declaration of Fundamental Principles and Right at Work, OECD Guidelines for Multinational Enterprises en UN Guiding Principles.

Het pensioenfonds vindt het belangrijk dat de vermogensbeheerder periodiek monitort of de bedrijven waarin geïnvesteerd wordt, voldoen aan deze normen. Met bedrijven die niet voldoen zal Aegon mede namens het pensioenfonds een dialoog voeren om deze bedrijven tot ander gedrag te bewegen. Dit wordt 'engagement' genoemd. Als deze dialoog na veelvuldige en herhaalde pogingen niet tot voldoende resultaat leidt, dan zal Aegon Asset Management alsnog overgaan tot uitsluiting van het bedrijf.

De integratie van milieu (environment), sociale of maatschappelijke (social) en bestuurlijke (governance) criteria (ESG in het Engels) in de beleggingsanalyses en -beslissingen, vormt ook een belangrijk onderdeel van het ESG-beleid van het pensioenfonds.

Welke factoren bij deze zogeheten ESG-integratie relevant zijn verschilt per sector en type belegging. Aegon geeft invulling aan het beleid van het pensioenfonds doordat wereldwijd alle analisten en portefeuillehouders via een gespecialiseerd extern bureau de beschikking hebben over beoordelingen van vrijwel alle bedrijven en sectoren op de ESG factoren. Deze beoordeling vormt een integraal onderdeel van het totale beleggingsproces. Daarnaast stelt Aegon eisen aan de ESG beoordeling van landen buiten de Europese Unie.

Bovenstaande uitgangpunten voor verantwoord beleggen zijn integraal van toepassing op het beleggingsbeleid. Slecht in uitzonderlijke situaties kan het, vanwege praktische bezwaren, voorkomen dat niet alle uitsluitingen overal kunnen worden toegepast.

De vermogensbeheerder rapporteert jaarlijks over het uitgevoerde ESG-beleid aan het pensioenfonds. Ook worden er voor verschillende beleggingsfondsen al specifieke ESG-rapportages verstrekt.

Het pensioenfonds heeft (binnen het Eigen Beheer depot) ook een deel van haar beleggingen gealloceerd naar staatsgelieerde leningen. Ongeveer 50% van deze leningen wordt gebruikt voor financiering van projecten met een positieve impact op maatschappij en/of milieu. Op deze wijze tracht het pensioenfonds mede vorm te geven aan haar ESG-beleid.

SFDR

Op 10 maart 2021 is de Europese SFDR in werking getreden; ook alle Nederlandse pensioenfondsen vallen hieronder en moeten stappen ondernemen om aan de verplichtingen van deze verordening te voldoen. Welke stappen dat zijn, hangt af van het beleid van het fonds rondom duurzaamheidsaspecten. Momenteel ontbreekt nog de definitieve secundaire wetgeving (ook wel 'RTS' (Regulatory Technical Standards) genoemd), maar is wel gedeeltelijk een draftversie van de RTS verschenen.

Hieronder is per artikel aangegeven hoe het bestuur omgaat met de verplichtingen vanuit de SFDR wetgeving.

Artikel 3: Publicatie informatie integratie duurzaamheidsrisico's

De gedragslijnen inzake de integratie van duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingsprocedure van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds zijn te vinden in de "Verklaring inzake Beleggingsbeginselen". Deze zijn geplaatst op de website van SSP.

Artikel 4: Beslissing opt-out & Verklaring over ongunstige factoren

Het fonds houdt geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening en de nog te verschijnen secundaire wetgeving. Het fonds zal geen indicatoren over ongunstige effecten rapporteren (wanneer de Regulatory Technical Standard (RTS) in werking treedt).

De belangrijkste twee redenen, waarom het fonds verklaart dat de belangrijkste ongunstige effecten niet in aanmerking genomen worden, zijn:

- Het fonds is van mening dat het niet de strekking van de wetgeving lijkt te zijn om kleinere partijen de mogelijkheid te ontnemen om op een minder uitgebreid niveau (d.w.z. zonder rapportage over een groot palet aan indicatoren) aan due diligence te doen. Anders ondervindt het fonds dat op eigen initiatief aan due diligence doet daar de nadelen van door middel van een additionele, arbeidsintensieve en dure rapportage. Deze mening wordt ondersteund door de AFM die in haar sectorbrief van 16 december 2020 laat weten dat pensioenfondsen rekening mogen houden met de omvang, aard en complexiteit van haar activiteiten en producten. Verder laat de AFM weten dat een positieve verklaring een wezenlijke impact zou hebben op de rapportageplicht van het fonds.
- Daarnaast is het fonds van mening dat het momenteel moeilijk te bepalen is of het fonds de 'belangrijkste ongunstige effecten' in aanmerking neemt, zolang de RTS nog niet zijn gepubliceerd. Op het moment van opstellen van deze verklaring ontbreekt de secundaire wetgeving inzake SFDR ('regulatory technical standards' oftewel RTS) nog. De Europese Toezichthouders hebben op 4 februari 2021 een conceptversie van de RTS naar de Europese Commissie gestuurd, die waarschijnlijk niet of beperkt aangepast zal worden. De datum van inwerkingtreding van de technische standaarden Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) is uitgesteld van 1 juli 2022 tot 1 januari 2023. Afgelopen zomer is de inwerkingtreding eerder uitgesteld van 1 januari 2022 naar 1 juli 2022. Derhalve zal het fonds in ieder geval tot de officiële publicatie van de RTS gebruik maken van de opt-out.

Het fonds heeft op dit moment nog geen mening gevormd of het in de toekomst wel zal verklaren dat de belangrijkste ongunstige effecten worden meegewogen in de beleggingsbeslissingen. Dit zal onder andere afhankelijk zijn van de RTS wanneer deze officieel wordt gepubliceerd en de mate waarin de vermogensbeheerder van de beleggingen van het fonds kan ondersteunen bij de rapportagevereisten. Hoe het fonds omgaat met maatschappelijk verantwoord beleggen, is te lezen op de website van het fonds in het "ESG-beleid Verantwoord beleggen".

Artikel 5: Publicatie beloningsbeleid

De SFDR schrijft voor dat het pensioenfonds aangeeft op welke wijze haar beloningsbeleid spoort met de integratie van duurzaamheidsrisico's. Het pensioenfonds houdt bij haar beloningsbeleid geen rekening met duurzaamheidsrisico's. Het beloningsbeleid van het pensioenfonds voldoet aan de Code Pensioenfondsen.

Artikel 6: Publicatie pre-contractuele informatie

Artikelen 6 en 8 vereisen dat het pensioenfonds deelnemers 'precontractueel' informeert. De RTS zullen voor de informatie in artikel 8 een specifiek sjabloon (format) voorschrijven. Deze zal naar verwachting verplicht zijn vanaf 1 januari 2023. Tot die tijd moeten pensioenfondsen zelf de inhoud van de informatie bepalen op basis van artikel 8, maar daarbij kan wel gebruik gemaakt worden van de conceptversie van de RTS 1. De AFM geeft aan in haar sectorbrief dat het 'precontractueel informeren' juridisch gezien via Pensioen 1-2-3 dient te gebeuren, waarbij het voor te stellen is dat de voorgeschreven precontractuele informatie wordt uitgewerkt in laag 3 van Pensioen 1-2-3 en dat een verwijzing naar deze informatie wordt opgenomen in laag 1.

Het bestuur heeft op basis van dit artikel de volgende wijzigingen aan Pensioen 1-2-3 doorgevoerd:

- Laag 1: In deze laag is, aanvullend aan de verwijzing naar verantwoord beleggen, een link opgenomen naar het nieuwe memo SFDR.
- Laag 3: Hierin is het nieuwe memo SFDR opgenomen.

Artikel 8: Besluit doel van pensioenregeling & uitvoering ten gevolge daarvan

Het bestuur heeft een analyse uitgevoerd om te bepalen of de pensioenregeling aangemerkt kan worden als:

- Product dat ecologische of sociale kenmerken promoot (artikel 8)
- Product dat duurzame belegging tot doel heeft (artikel 9)
- Geen van beide ('Overig product').

Hierbij is vastgesteld dat in de praktijk de pensioenregeling niet aangemerkt kan worden als producten beschreven in artikel 8 en 9. Daarmee is besloten om (vooralsnog) het pensioenfonds als "overig product" te kwalificeren.

Qua onderliggende fondsen waarin door het pensioenfonds wordt belegd zijn, met uitzondering van Nederlandse hypotheek en het Renteoverlayfonds, alle andere fondsen waarin door het pensioenfonds belegd momenteel door Aegon getypeerd als "artikel 8" fondsen.

Gedurende het jaar 2022 zal het bestuur de publicatie van de nadere wetgeving in de gaten houden en vaststellen of deze aanleiding geeft tot beleidswijzigingen.

3.8 Pensioen

Het pensioenreglement is aangepast met betrekking tot de franchise, het opbouwpercentage en het maximaal pensioengevend salaris.

Kenmerken regeling

In het boekjaar is het opbouwpercentage gesteld op 1,50% met een pensioenleeftijd van 68 jaar. De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

Onderwerp	Regeling
Pensioensysteem	Middellood
Pensioenleeftijd	68
Pensioengevend salaris	Maximum € 112.189
Franchise	€ 14.100
Opbouwpercentage	1,50%
Nabestaandenpensioen	70% van het jaarlijkse levenslange ouderdomspensioen
Premie in procenten van de pensioengrondslag	23%

Toeslagbeleid

Op alle pensioenaanspraken en pensioenrechten (ingegane pensioenen) wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal de procentuele stijging van de “consumenten prijsindex alle huishoudens” (CPI, 2015=100) zoals vastgesteld door het CBS. Hierbij wordt de CPI in aanmerking genomen zoals die geldt op 1 oktober voorafgaande aan de indexatie ten opzichte van de CPI op 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar.

Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Hierbij wordt de te verlenen toeslag gemaximeerd op het percentage dat volgt uit de in het financieel toetsingskader vastgelegde berekeningsmethodiek. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% wordt geen toeslag verleend. Bij een beleidsdekkingsgraad boven 110% wordt een toeslag alleen verleend voor zover deze toekomstbestendig is. Bij een beleidsdekkingsgraad boven de streefgrens kan een volledige toeslag worden verleend. Het bestuur heeft besloten om van een vaste streefgrens van 126% uit te gaan.

Het vermogen dat uitgaat boven de hoogste van enerzijds de streefgrens en anderzijds de vereiste dekkingsgraad (op basis van het vereist vermogen), kan jaarlijks voor ten hoogste een vijfde deel worden aangewend om gemiste toeslagen uit het verleden in te halen.

In de volgende tabel wordt het toeslagbeleid schematisch weergegeven:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslag
$BDGR \geq 126\%$	Volledig en mogelijkheid tot inhaaltoeslag
$110\% \leq BDGR < 126\%$	Lineair %, gemaximeerd op bestendige toeslag (zie onder)
$MVV \leq BDGR < 110\%$	Geen toeslag of kortingen gespreid in maximaal 10 jaar tot niveau Vereist Vermogen.
$BDGR < MVEV$	Korting als ultimum remedium ineens tot niveau MVEV na 5 jaar

Uitgangspunt voor de beleidskeuze is de beleidsdekkingsgraad per 31 december van het jaar voorafgaand aan het toeslagbesluit per 1 januari.

Onder beleidsdekkingsgraad wordt verstaan het 12-maands voortschrijdende gemiddelde van de dekkingsgraad. Hierbij is de dekkingsgraad gelijk aan de som van het vermogen aanwezig in eigen beheer en de technische voorzieningen uit hoofde van het garantiecontract, gedeeld door de som van de technische voorzieningen in eigen beheer en uit hoofde van het garantiecontract.

Het bestuur heeft voor het toeslagbeleid in dit beleidskader de volgende aanvullende voorwaarden vastgesteld:

- zolang het voorschot op toekomstige toeslagen nog niet is verrekend, wordt voornoemd schema aangehouden;
- zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR is de toeslag in enig jaar minimaal gelijk aan de toeslag van SPR, mits voldaan is aan de eis van toekomstbestendigheid;
- zodra het voorschot op toekomstige toeslagen voor de actieven is verrekend en zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR, wordt er aan de actieven alleen een hogere toeslag verleend dan de toeslag van SPR indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds na toeslagverlening groter is dan 117,5%.
- zodra het voorschot op toekomstige toeslagen voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden is verrekend en zolang sprake is van dispensatie van de verplichte deelname aan SPR, wordt er aan de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden alleen een hogere toeslag verleend dan de toeslag van SPR indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds na toeslagverlening groter is dan 117,5%.

Op basis van het beleidskader heeft het bestuur op 9 juni 2022 besloten per 1 januari 2022 een toeslag toe te kennen van 3,42%. Deze toeslagverlening is niet verwerkt in de jaarrekening 2021.

Over de afgelopen jaren zijn de per 1 januari toegekende toeslagen als volgt:

	2021	2020	2019	2018	2017
Actieve deelnemers	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%	1,43%
Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers	0,62%	2,39%	2,10%	1,17%	0,24%

Mutatieoverzicht deelnemers

	Actief	Slaper	Pensioen- gerechtigd	Totaal
Stand per 1 januari	1.857	3.597	1.255	6.709
Correctie stand per 1 januari	6	-4	-2	-
Nieuwe deelnemers	487	-86	-7	394
Ontslag	-504	499	6	1
Waardeoverdracht/afkoop	-3	-254	-32	-289
Ingang pensioen	-10	-106	116	-
Overlijden	-3	-12	-16	-31
Overige oorzaken	-1	14	-15	-2
Stand 31 december	1.829	3.648	1.305	6.782

In het aantal actieve deelnemers zijn 51 (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers (2020: 49) opgenomen waarvoor een (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling van toepassing is.

Technische voorzieningen naar deelnemers per 31 december 2021 (x € 1.000)	Aantallen	Eigen beheer	Herverzekering	Totaal
Actieven	1.778	40.899	51.008	91.907
Arbeidsongeschikten	51	1.207	3.267	4.474
Premievrijen	3.648	19.469	64.495	83.964
Pensioengerechtigden:				
- ouderdomspensioen	1.070	8.473	91.717	100.190
- partnerpensioen	218	1.979	14.368	16.347
- wezenpensioen	17	59	38	97
	1.305	10.511	106.123	116.634
Totaal	6.782	72.086	224.893	296.979
Voorziening:				
- uitvoeringskosten (VUK)				3.191
- aanvullende kosten (VAK)				2.375
- uitlooprisico arbeidsongeschikten (VUAO)				656
Totaal				303.201

3.9 Actuariaat

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

(* € 1.000)	2021	2020
Resultaat beleggingen	20.425	15.800
Wijziging marktrente	5.332	-10.391
Intrestresultaat	25.757	5.409
 Resultaat op premie	 -2.132	 -1.988
 Overige resultaten		
Toeslagen	-1.989	-6.834
Kosten	-53	-103
Waardeoverdrachten	-204	-20
Kansen en uitkeringen	260	545
Kostenvoorziening	46	-3.045
Overlevingstafel	-	1.907
Overig	64	109
Saldo van baten en lasten	21.749	-4.020

Kostendekkende premie

Zuivere en gedempte kostendekkende premie (* € 1.000)	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop en risicodekking	7.114	2.646
Opslag voor solvabiliteit	1.523	566
Opslag voor uitvoeringskosten	504	504
Opslag voor voorwaardelijke elementen	-	1.101
Kostendekkende premie	9.140	4.817
 Feitelijke premie	 5.470	 5.470

Op grond van de actuariële analyse kan worden vastgesteld dat er sprake is van een kostendekkende premie als wordt uitgegaan van demping op basis van verwacht rendement.

Ontvangen (feitelijke) pensioenpremie

(* € 1.000)	2021	2020
Werkgever	2.758	2.794
Werknemers	2.712	2.793
Totaal	5.470	5.587

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 23,0% (2020: 23,0%) van de som van de pensioengrondslagen.

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het fonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 PW. Het bestuur heeft kennis genomen van de bevindingen van de certificerend actuaris en neemt de aanbevelingen over.

Oordeel van de certificerend actuaris over de financiële positie (RJ 610.503)

In zijn actuariële verklaring heeft de certificerend actuaris geoordeeld dat voldaan is aan de artikelen 126 tot en met 140 PW. De financiële positie is naar de mening van de certificerend actuaris goed, omdat het aanwezig eigen vermogen op de balansdatum hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

3.10 Risico

Risico's en beheersing van risico's

Bij het bepalen van het beleid en het nemen van belangrijke besluiten maakt het bestuur een afweging tussen risico, rendement en beheersing van de risico's. Daarbij heeft het bestuur bovendien grenzen (risicobereidheid) gedefinieerd voor de omvang van de risico's.

Het bestuur heeft een beleidsdocument integraal risicomanagement vastgesteld, waarin de bedrijfsvoering is ingedeeld in de aandachtsgebieden governance, financiële opzet, beleggingen, vermogensbeheer en pensioen- en financieel beheer. Vanuit de vastgestelde risicobereidheid wordt voor ieder aandachtsgebied een uitvoeringscyclus gevolgd:

- Er wordt een integrale risicoanalyse uitgevoerd waarin de risico's geïdentificeerd en ingeschat worden.
- De risicoanalyse leidt tot mogelijke beheersmaatregelen respectievelijk bewakingsmaatregelen.
- De uitvoering wordt continu gemonitord.
- Periodiek worden de uitvoering en de monitoring geëvalueerd.
- Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie kan er een aanpassing zijn van het beleid, van de risico's, de risico-inschattingen en de beheers- en bewakingsmaatregelen.

De werkzaamheden in het kader van het integraal risicomanagement worden jaarlijks volgens een opgesteld jaarplan voorbereid door de risicomanagementcommissie en behandeld en vastgesteld in het bestuur.

Het beleid is vastgelegd in de ABTN van het fonds.

De risicogrenzen voor de verschillende risicogebieden ultimo 2021 zijn in onderstaande tabel aangegeven. Een uitgebreidere toelichting op de risico's en de feitelijke omstandigheden per 31 december 2021 is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Risico	Risicogrens	31 december 2021 (Eigen beheer depot)	31 december 2021 (Verzekerde depot)
S1 Renterisico	Het renterisico bij het Verzekerde Depot is voor risico verzekeraar. Voor het Eigen Beheer depot geldt een renteaftdeckingspercentage van 70%.	Het strategische renteaftdeckingspercentage van het fonds is bepaald op 70% van het renterisico op marktwaarde, maar geldt slechts bij een 30-jaars euro swaprente > 3%. Er is een dynamisch rentebeleid: 2% - 3%: 60% 1% - 2%: 50% <1%: 40%.	Strategisch wordt 35% van renterisico op marktwaarde afgedekt door middel van het SLM-fonds van Aegon.
Risico	Risicogrens	31 december 2021 (Eigen beheer depot)	31 december 2021 (Verzekerde depot)

S2 Risico zakelijke waarden	Strategische beleggingsmix en bandbreedtes.	De aandelen-portefeuille is 1% overwogen op 31-12-2021 t.o.v. de norm van 45%. Dit is binnen de vastgestelde bandbreedtes.	De aandelen-portefeuille 5,1% overwogen op 31-12-2021 t.o.v. de norm van 29%. Overschrijding heeft alleen op de laatste dag van het jaar plaatsgevonden, vlak voor de her-balancerings.
S3 Valutarisico	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt; overige valuta's worden niet afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.	Binnen aandelen wordt 100% van USD, GBP en JPY afgedekt. Niet-euro vastrentende waarden zijn volledig afgedekt naar euro.
S4 Grondstoffenrisico	Niet aanwezig.	Niet aanwezig.	Niet aanwezig.
S5 Kredietrisico	Tegenpartijen in vastrentende waarden, derivaten, collateral en cash dienen een minimale credit rating te hebben van investment grade (m.u.v. strategische exposure naar EMD, HY en ABS).	Alle tegenpartijen hebben ten minste een investment grade rating m.u.v. de strategische exposure naar EMD, HY en ABS.	Alle tegenpartijen hebben ten minste een investment grade rating.
S6 Verzekeringstechnisch risico	Minimaliseren van langlevensrisico door toepassing actuele informatie over overlevingskansen, beperkte risico's uit hoofde van arbeids-ongeschiktheid en overlijden.	Meest recente Prognosetafel met fondsspecifieke correctie toegepast.	Meest recente Prognosetafel met fondsspecifieke correctie toegepast. Volledige herverzekering.
S7 Liquiditeitsrisico	Vrijwel geen liquiditeitsrisico's.	De liquiditeits-ontwikkeling is zodanig dat het fonds vrijwel geen liquiditeitsrisico loopt. Beleggingsfondsen hebben verder vrijwel allemaal dagelijkse liquiditeit.	De liquiditeits-ontwikkeling is zodanig dat het fonds vrijwel geen liquiditeitsrisico loopt. Beleggingsfondsen hebben verder vrijwel allemaal dagelijkse liquiditeit.

Risico	Risicogrens	31 december 2021 (Eigen beheer depot)	31 december 2021 (Verzekerde depot)
S8 Concentratierisico	Vrijwel geen concentratierisico's.	Voldoende spreiding in de aard en kenmerken van beleggingen en/of tegenpartijen.	Voldoende spreiding in de aard en kenmerken van beleggingen en/of tegenpartijen.
S9 Operationeel risico	Vrijwel geen operationele risico's.	Contracten en service level agreements met uitvoerder en vermogensbeheerder ingericht. Vrijwel geen operationele risico's.	Contracten en service level agreements met uitvoerder en vermogensbeheerder ingericht. Vrijwel geen operationele risico's.

Beleggingsrisico's

Het beleid is onderzocht in relatie tot de kostendekkende premie, het toeslagbeleid en het (minimaal) vereiste eigen vermogen. In het beleggingsbeleid voor het eigen beheer depot is sprake van een hoger zakelijke waarden risico dan in het verzekerde depot en ook van een grotere spreiding over de verschillende subcategorieën binnen vastrentende waarden (bv. ook high yields, emerging market debt en asset backed securities). Per beleggingscategorie is een strategische weging aangegeven. Ook zijn de bandbreedtes aangegeven die naar het inzicht van de externe vermogensbeheerder benut kunnen worden.

Rente- en matchingrisico

De duratie is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. Hiermee kan de rentegevoeligheid worden gemeten. Een hoge duratie betekent dat de dekkingsgraad van het fonds meer gevoelig is voor ontwikkelingen in de marktrente, zowel naar boven als naar beneden.

Het fonds is voor wat betreft het verzekerde depot feitelijk ongevoelig voor wijzigingen in de marktrente, ondanks het feit dat de omvang en duratie van de beleggingen niet gelijk zijn aan de omvang en duratie van de verplichtingen en er wordt gestreefd naar een strategische renteafdekking van 35%. Dit komt omdat sprake is van een herverzekerd contract en dit risico door de verzekeraar wordt gelopen.

Voor het eigen beheer depot geldt dat dit ultimo 2021 nog steeds relatief weinig rentegevoelige verplichtingen kende. Het renterisico van het eigen beheer depot wordt beperkt door toevoeging van beleggingen in het Strategic Liability Matching-fonds (SLM) van AEGON aan de beleggingsportefeuille. Het strategische renteafdekkingspercentage van het fonds is bepaald op 70% (met een bandbreedte van 10%), maar deze geldt slechts bij een 30-jaars euro swaprente > 3%. Het fonds heeft een dynamisch renteafdekkingsbeleid bepaald waarbij het renteafdekkingspercentage afhankelijk is van de 30-jaars euro swaprente. Ultimo 2021 leidde dit beleid tot een renteafdekking van 40%.

De aansturing van de renteafdekking is ondergebracht bij vermogensbeheerder Aegon Asset Management. De beheerder is er verantwoordelijk voor dat de renteafdekking rond het gewenste, strategische niveau blijft en stuurt zo nodig bij als de afgesproken bandbreedtes worden geraakt. De beleggingscommissie is in opdracht van het bestuur belast met de monitoring van de uitvoering van de renteafdekking.

Uitbestedingsrisico

Het fonds heeft een aantal bedrijfsprocessen uitbesteed dat, als gevolg van de complexiteit van regelgeving en van verzekerings- en beleggingsproducten, naar haar overtuiging in plaats van in eigen beheer effectiever en efficiënter door een externe partij kan worden verricht. Het bestuur heeft uitgangspunten voor de uitbesteding geformuleerd in een uitbestedingsplan. De dagelijkse leiding verzorgt de coördinatie van de externe partijen en het bestuur toetst of de uitvoering van de uitbesteding conform de geformuleerde uitgangspunten geschiedt.

Het definiëren van de bedrijfsprocessen (werkzaamheden) die door een externe partij worden verricht, gebeurt in een uitvoeringsovereenkomst, waarvan service level agreements (SLA's) onderdeel uitmaken. Aan de hand van de SLA's en door het bestuur bepaalde criteria, vergewist het bestuur zich ervan dat de prestaties van de externe partijen aan de geformuleerde uitgangspunten voldoen. Ook de criteria zelf worden periodiek herijkt.

De uitbestede werkzaamheden en betrokken partij(en) staan in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds vermeld. Voorwaarde voor uitbesteding is dat de contractpartij een ISAE 3402 type II rapport en bijbehorende assurance verklaring kan overleggen.

Uitgangspunt is voorts dat het bestuur eindverantwoordelijk en aansprakelijk blijft voor alle uitbestede werkzaamheden.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van het fonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De adviserend actuaris en de juridische adviseur van het fonds monitoren doorlopend veranderingen in wet- en regelgeving en informeren en adviseren het fonds op een proactieve wijze.

Financieringsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid

Voor een toelichting op het financieringsbeleid verwijzen wij naar de voorgaande paragrafen.

In het premiebeleid wordt uitgegaan van een doorsneepremie die kostenneutraal is ten opzichte van de premie van Stichting Pensioenfonds Recreatie. De premie bedraagt 23% van de pensioengrondslag.

De doorsneepremie dient ten minste gelijk te zijn aan de gedempte kostendekkende premie op basis van een verwacht rendement uitgaande van de maximale parameters van het FTK en een opslag voor de financiering van de toeslagambitie.

Het toeslagbeleid is nader toegelicht in paragraaf 3.8.

3.11 Toekomstparagraaf

Het bestuur heeft de toekomstbestendigheid besproken in de bestuursvergadering van 26 november 2021. Hierbij is ook gesproken over de gevolgen van het Pensioen-akkoord. Tevens heeft er overleg plaats gevonden met de pensioenuitvoerder over de uitvoerbaarheid van het nieuwe pensioenakkoord. Het bestuur heeft besloten om iedere vergadering aandacht te besteden aan het Pensioen-akkoord en de ontwikkelingen daarover bij het Pensioenfonds Recreatie nauwlettend te volgen. Daarnaast is een belangrijke openstaande vraag hoe bij het invaren moet worden omgegaan met de herverzekerde pensioenen.

In 2021 is een vergadering geweest met het bestuur van Pensioenfonds Recreatie (SPR) over het nieuwe pensioenakkoord en de ontwikkelingen aan de kant van SPR. Er is begrepen dat Sociale partners van SPR op dit moment een onderzoek laten doen naar de mogelijkheid om de pensioenregeling onder te brengen bij een andere pensioenuitvoerder. Tot die tijd heeft het bestuur van SPR besloten om het eigen onderzoek naar de gevolgen van het nieuwe pensioenakkoord op te schorten.

In de risicoanalyse Governance die het fonds heeft opgesteld is, in het kader van het bestaansrecht en het omgevingsrisico, opgenomen dat het fonds periodiek de toekomstbestendigheid van het fonds toetst inclusief een onderzoek naar alternatieve uitvoeringsvormen.

Waarom een eigen pensioenfonds?

SSP is het pensioenfonds voor (oud-)medewerkers van de bij Sportfondsen Nederland (SFN) aangesloten ondernemingen. Een eigen pensioenfonds voor de medewerkers zorgt voor betrokkenheid en herkenbaarheid. De medewerkers delen met elkaar de risico's en hebben zichtbare inspraak in de inhoud van de pensioenregeling.

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat voor een deel uit medewerkers van Sportfondsen Groep Nederland en voor een deel uit externe deskundigen. Door deze samenstelling voelen de medewerkers zich vertegenwoordigd én zijn ze verzekerd van een professionele uitvoering van de pensioenregeling.

Het pensioenfonds dient de belangen van de medewerkers met kennis van de onderneming zonder winstoogmerk. De lijnen zijn kort en aan communicatie met de deelnemers wordt veel aandacht besteed.

Naast de voordelen die een eigen pensioenfonds met zich meebrengt zijn er ook een aantal nadelen. Het vinden van geschikte bestuurders vanuit de ondernemingen is lastig, mede gezien de hoge eisen en het tijdsbeslag die aan bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan worden gesteld. Daarnaast zijn de kosten per deelnemer relatief hoog.

Criteria DNB: risico-indicatoren

De Nederlandsche Bank (DNB) onderscheidt een zevental risico-indicatoren voor de houdbaarheid van pensioenfondsen. De toekomstbestendigheid van het pensioenfonds is aan de hand van deze risico-indicatoren opnieuw beoordeeld:

1. Uitvoeringskosten per deelnemer

De uitvoeringskosten per deelnemer in eigen beheer (2021: € 248) steken gunstig af in vergelijking met andere fondsen van vergelijkbare grootte (2021: € 358*).

**LCP onderzoek uitvoeringskosten pensioenfondsen 2020

2. Vergrijzing

Het pensioenfonds is niet vergrijsd. Het percentage gepensioneerde deelnemers bedraagt slechts 19% en deze groep neemt een aandeel van 37% in de totale Technische Voorzieningen. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers van het fonds is ruim 51 jaar, de gemiddelde leeftijd van de actieven is ruim 44 jaar. In 2021 is het aantal actieve deelnemers afgenomen ondanks de aansluiting van een aantal ondernemingen. In vergelijking met andere fondsen is het pensioenfonds een relatief jong fonds.

3. Premiestuur

Het premiestuur geeft de mate aan waarin de financiële positie van het fonds kan worden beïnvloed door verhoging van de premie. Het premiebeleid van het pensioenfonds wordt beperkt door de dispensatie van deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds SPR.

Verhoging van de premie met 1%-punt (van 23% naar 24% van de pensioengrondslag) betekent een extra premiebetaling van circa € 0,2 mln. De dekkingsgraad van het fonds stijgt hierdoor met 0,1%. Het premiestuur van het fonds is derhalve beperkt. In vergelijking met andere fondsen kan de premie bij het fonds wel ingezet worden als stuurmiddel, zij het met beperkt effect.

4. Krimp

Het aantal actieve deelnemers in de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven en is in 2021 geëindigd op 1.829. Van een (sterke) krimp van het aantal actieve deelnemers is naar verwachting in de nabije toekomst geen sprake.

Eind 2021 is bekend geworden dat de moedermaatschappij van Sportfondsen Groep een overname heeft gedaan van branchegenoot Laco. Dit zijn circa 1100 medewerkers die op dit moment allemaal zijn ondergebracht in het Pensioenfonds Recreatie.

In 2022 zal een beoordeling plaatsvinden of deze groep aan medewerkers toekomstig een onderdeel kan worden van SSP. Hierbij zal tevens een risico-analyse worden uitgevoerd op de SPR-dispensatie.

5. Kostenvoorziening

De kostenvoorziening voor de pensioenaanspraken in eigen beheer bedraagt 3% van de Technische Voorzieningen aangevuld met een voorziening voor uitvoeringskosten bij eventuele liquidatie van het pensioenfonds. De kostenvoorziening is toereikend voor de pensioenuitvoering indien geen premie meer wordt ontvangen.

6. Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het fonds bedraagt meer dan de door de wetgever vereiste dekkingsgraad. December 2021 bedraagt de actuele dekkingsgraad 128,9% en de beleidsdekkingsgraad 125,9%, dit is voor de correctie van de overrente vanuit het herverzekerde deel. De vereiste dekkingsgraad bedraagt, door het grote aandeel herverzekering, 105,7%. In vergelijking met andere fondsen is de dekkingsgraad hoog.

7. Omvang

De omvang van het fonds betreft een belegd vermogen van circa € 389 mln., waarvan € 223 mln. herverzekerd en € 166 mln. in eigen beheer. Hiermee behoort het fonds tot de kleine pensioenfondsen.

Overige risico-indicatoren

Het fonds onderscheidt naast de criteria van DNB nog 3 risico's:

8. Niet kunnen voldoen aan de hogere eisen ten aanzien van het besturen van het fonds

Aan besturen van pensioenfondsen worden hoge eisen gesteld. Door het samenstellen van een bestuur met 3 externe professionals en 2 aan SFN verbonden financiële professionals heeft het fonds voldoende kwaliteit binnen het bestuur.

9. Afhankelijkheid van het bedrijfstakpensioenfonds SPR.

Eind 2017 heeft SFN een akkoord gesloten met SPR waarmee de dispensatie is veilig gesteld. Nieuwe accommodaties kunnen toetreden waardoor het aantal actieve deelnemers verder kan groeien. De afhankelijkheid van SPR blijft bestaan, maar door de gunstige dekkingsgraad, de mogelijkheden voor toeslagverlening en het niveau van de pensioenregeling tegen een vergelijkbare premie is de positie van het pensioenfonds gunstig.

10. Wegvallen draagvlak stakeholders

Wanneer aangesloten werkgevers en/of werknemers niet langer bereid zijn een pensioenregeling te faciliteren en te financieren binnen een eigen (ondernemings-) pensioenfonds komt het voortbestaan van het eigen pensioenfonds onder druk te staan. Op dat moment ontstaat dreiging van een zogenaamd gesloten fonds. Een gesloten pensioenfonds wil zeggen een pensioenfonds waarbij er geen pensioenopbouw meer plaats vindt en er geen premie meer wordt betaald. Een gesloten pensioenfonds is doorgaans minder levensvatbaar onder andere vanwege de relatief hogere uitvoeringskosten. Momenteel is geen sprake van vermindering van het draagvlak. Zowel de werkgever(s) als de werknemers steunen het bestaan van een eigen pensioenfonds.

Samenvatting risico-indicatoren

Het geheel aan risico-indicatoren voor het fonds levert een samengesteld beeld op. Positieve indicatoren zijn de hoge dekkingsgraad, premiestuur (beperkt), geen vergrijzing, geen krimp en een voldoende kostenvoorziening. De indicatoren kosten, omvang, en beschikbaarheid nieuwe bestuursleden zijn aandachtspunten. Tot slot speelt de afhankelijkheid van SPR een rol.

Alternatieven uitvoering

Het bestuur heeft een aantal alternatieven benoemd voor de uitvoering van de pensioenregeling.

1. SSP omvormen tot een BPF voor de hele zwembadbranche;

In de overeenkomst met SPR is bepaald dat Sportfondsen Nederland geen initiatieven ontplooit om te komen tot de vorming van een BPF Zwembaden. Daarmee is dit alternatief nu niet aan de orde.

2. de aanspraken bij SPR onderbrengen;

Bij een overgang naar SPR ontstaat een situatie waarbij alle werknemers binnen de zwembadbranche zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Bij overgang van een accommodatie van de ene naar de andere exploitant, of van een medewerker van het ene naar het andere zwembad, kan de werknemer binnen het zelfde pensioenfonds blijven en hoeft geen waardeoverdracht plaats te vinden.

De kosten per deelnemer zullen bij aansluiting bij SPR dalen; de kosten per deelnemer bij SPR bedroegen in 2020 € 143 (SSP € 246).

Nadeel van het onderbrengen van de pensioenregeling bij SPR is dat de pensioenregeling van SPR van een lager niveau is, medewerkers van SFG geen directe invloed meer hebben op de inhoud van de pensioenregeling en afhankelijk zijn van de cao-afspraken. De binding tussen de medewerkers van SFG met de nieuwe pensioenuitvoerder SPR zal kleiner zijn.

Door het verschil in dekkingsgraad tussen SPR en het pensioenfonds zullen de toekomstige vooruitzichten voor toeslagverlening voor deelnemers van het pensioenfonds (fors) afnemen. Er dienen afspraken gemaakt te worden over de aanwending van de beschikbare middelen in het pensioenfonds op het moment van overdracht. Een van de mogelijkheden is om het surplus aan vermogen dat ontstaat bij overdracht van de opgebouwde pensioenaanspraken en – rechten aan te wenden voor een eenmalige verhoging of een toeslagdepot voor de aanwezige deelnemers bij de overgang naar SPR.

Zolang het fonds dispensatie heeft van SPR is het altijd mogelijk om de dispensatie op te geven en aan te sluiten bij SPR. Op korte termijn lijkt dit geen aantrekkelijke optie voor de deelnemers.

3. de pensioenregeling en aanspraken bij een ander BPF onderbrengen

Deze optie is nog niet uitgebreid onderzocht. Aansluiting bij een ander BPF dan SPR ligt niet voor de hand mede ook gezien de werkingssferen van BPF'en. Het andere BPF moet bereid zijn om een regeling, gelijkwaardig aan SPR uit te voeren en moet dit ook kunnen (werkingssfeer).

Voordeel van een BPF zal zijn, net als bij SPR, de kostenbesparing en het niet hoeven leveren van alle bestuursleden, nadeel de grotere afstand tussen medewerkers en fonds.

4. fuseren met een ander fonds, of samenwerken met andere fondsen;

Dit alternatief is nog niet uitgebreid onderzocht. Logischerwijs is de mogelijke fusie- of samenwerkingspartner een ondernemingspensioenfonds. De markt van ondernemingspensioenfondsen verandert snel, het aantal zelfstandige ondernemingspensioenfondsen neemt jaarlijks af. Weinig partijen zullen voor dit alternatief in aanmerking komen, mede gezien de besproken risico-indicatoren.

Belangrijk element bij de fusie met een ander fonds is het niveau van de dekkingssgraad van de fuserende pensioenfondsen zoals ook genoemd bij het alternatief onderbrengen bij SPR. Dit alternatief kan alleen gunstig zijn bij een verlaging van de kosten per deelnemer.

Het samenwerken met andere fondsen kan voordelen met zich meebrengen wanneer bijvoorbeeld bestuursondersteuning wordt gedeeld. Hiermee kunnen de kosten mogelijk worden verlaagd en de kwetsbaarheid/afhankelijkheid van personen worden beperkt. Het nadeel van een verschil in dekkingssgraad speelt in dit alternatief niet.

5. aansluiten bij een Algemeen Pensioenfonds (APF);

Het fonds heeft in een eerder stadium contact gehad met het Centraal Beheer APF en onderzocht of een gedeeltelijk herverzekerd fonds zich bij dit APF kan aansluiten. Aanvankelijk bleek dit niet mogelijk, maar later stelde het APF zich flexibeler op. Het niveau van de uitvoeringskosten leek niet significant lager na aansluiting bij een APF. Inmiddels is de APF markt volwassener geworden. Een nieuw onderzoek naar aansluiting bij een APF, al dan niet met een eigen kring, kan gunstig zijn voor het fonds indien het niet meer mogelijk blijkt om een deskundig bestuur samen te stellen en het kostenniveau aanzienlijk hoger blijft dan bij een APF. Via het belanghebbendenorgaan van een APF kan een nauwere band blijven bestaan met de deelnemers.

In de zomer van 2020 is afstemming geweest met 4 APF'en en is besproken of zij voor SSP een oplossing zouden kunnen bieden. Hieruit is gebleken dat door de huidige herverzekering in combinatie met de hoge dekkingssgraad er geen oplossing geboden kon worden. Derhalve heeft het bestuur op 1 oktober 2020 geconcludeerd dat een APF voor nu geen optie is. Mogelijk zijn er na invoering van het pensioenakkoord wel mogelijkheden.

6. alle pensioenaanspraken onderbrengen bij een verzekeraar;

Deze optie acht het bestuur op dit moment zowel uit kosten oogpunt als voor wat betreft de kwaliteit van de dienstverlening weinig aantrekkelijk.

Nader onderzoek naar alternatieven uitvoering

Van de genoemde alternatieven voor uitvoering is nog niet ieder alternatief nader onderzocht. Een nader onderzoek naar alternatieven is noodzakelijk indien:

- het bestuur de kwetsbaarheid van de huidige uitvoering (op termijn) te groot acht
- ontwikkelingen in het toezicht of de pensioenwetgeving daar aanleiding toe geven
- de kosten van de pensioenuitvoering uitkomen boven € 300 per deelnemer
- bestuursleden niet langer aan de deskundigheidseisen en tijdsbesteding kunnen voldoen of werving van nieuwe bestuursleden niet meer mogelijk is
- het draagvlak van stakeholders wegvalt (scenario gesloten pensioenfonds reëel wordt)

Evenwichtige belangenafweging

De belangen van alle groepen deelnemers worden op basis van de criteria van DNB (risico-indicatoren) bij de huidige uitvoering evenwichtig behartigd. Het bestuur heeft zelf nog 3 aanvullende risico's benoemd. Bij de keuze voor een alternatieve uitvoering is expliciet aandacht nodig voor de belangen van de verschillende groepen deelnemers. Op het moment dat nader onderzoek wordt gedaan naar een andere vorm van uitvoering worden de belangen van de deelnemers als uitgangspunt genomen.

3.12 Gebeurtenis na balansdatum

Door de verminderde impact van corona was een normalisatie van economische activiteiten in 2022 te verwachten. Maar die gedachte werd eind februari ruw verstoord door de Russische inval in Oekraïne. De oorlog had direct grote impact op de energieprijzen, en ook de prijzen van overige grondstoffen kwamen onder opwaartse druk te staan. Dit zorgde voor verder oplopende prijzen en dus inflatiecijfers, terwijl deze zich al op hoge niveaus bevonden.

De inflatie steeg tot niveaus die de afgelopen 40 jaar niet waren waargenomen. De Europese inflatie steeg tot 5,8%, met de verwachting dat deze in de komende maanden nog verder oploopt. De Amerikaanse inflatie nam zelfs toe tot 7,9%.

De directe schade voor Stichting Sportfondsen Pensioenfonds door beleggingen in Rusland en Oekraïne is vrij beperkt. Onze vermogensbeheerder zal zich aan de sanctieregulering houden die is opgelegd (bv. geen nieuwe aankopen van beleggingen in Rusland doen) en waar mogelijk, beleggingen in Rusland verkopen. Het pensioenfonds monitort actief de ontwikkelingen samen met haar vermogensbeheerder.

De gevolgen van de oorlog hebben nog geen invloed op de dekkingsgraad.

In het 1^e kwartaal van 2022 leidt de stijgende rente tot een opwaarts beweging van de dekkingsgraad naar 133% en een beleidsdekkingsgraad van 127% per maart 2022, dit is voor correctie van de over-rente van het herverzekerde deel.

Om inzicht te geven in de mogelijke effecten van sterk gewijzigde omstandigheden gedurende 2022 op de dekkingsgraad, is een eenvoudige gevoeligheidsanalyse uitgevoerd van het effect van een rentewijziging dan wel wijziging van het rendement op zakelijke waarden, uitgaande van de dekkingsgraad van eind december 2021.

De volgende tabel, gebaseerd op de DNB rekenrente en de dekkingsgraad per 31 december 2021, geeft de gevoeligheid van de dekkingsgraad weer voor het rente- en marktrisico waarbij beide risico's zich gecombineerd voordoen. Hierbij wordt verondersteld dat de andere beleggingen onveranderd blijven. Hierbij varieert de rente tussen -1,0% en 1,0%. De aandelenkoersen variëren tussen -25% en +25%.

Effect toekomstige rente- en zakelijke waarden schokken op dekkingsgraad (o.b.v. UFR)

		Renteschok						
		-1,5%	-1,0%	-0,5%	0,0%	+0,5%	+1,0%	+1,5%
Zakelijke waarden schok	+40%	128	133	142	142	147	152	156
	+25%	124	129	133	137	142	146	150
	+10%	120	124	128	132	136	140	143
	0%	118	121	125	129	133	136	139
	-10%	115	119	122	126	129	132	135
	-25%	111	114	117	120	123	126	128
	-40%	107	110	113	115	118	120	122

Legenda:

	dekkingsgraad >= VEV
	100 <= dekkingsgraad < VEV
	dekkingsgraad < 100

Nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021

DNB heeft op haar website aangegeven dat de invoering van de nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke stappen zal worden ingevoerd, zodat vanaf 1 januari 2024 de nieuwe parameters volledig in gebruik zijn. De TV en het VEV per ultimo 2021 blijven nog gebaseerd op de oude methode. In onderstaande tabel is de geschatte impact op de TV weergegeven van de stapsgewijze invoering (alles per waarderingstmoment ultimo 2021).

Technische voorzieningen (TV/VUK/VUAO/VAK)	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	78.307	0,0%
TV o.b.v. UFR-methode 2022	79.394	1,4%
TV o.b.v. UFR-methode 2023	80.534	2,8%
TV o.b.v. UFR-methode 2024	81.732	4,4%

Technische voorzieningen herverzekerd	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	224.893	0,0%
TV o.b.v. UFR-methode 2022	226.018	0,5%
TV o.b.v. UFR-methode 2023	227.184	1,0%
TV o.b.v. UFR-methode 2024	228.394	1,6%

Technische voorzieningen totaal	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	303.200	0,0%
TV o.b.v. UFR-methode 2022	305.412	0,7%
TV o.b.v. UFR-methode 2023	307.718	1,5%
TV o.b.v. UFR-methode 2024	310.127	2,3%

Ondanks de genoemde onzekerheden is de duurzame voortzetting van het pensioenfonds niet in gevaar.

Amsterdam, 27 juni 2022

Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

Drs. R.P. van Leeuwen
Voorzitter bestuur

E.J. Tromp
Secretaris bestuur

J.C. van Egmond
Bestuurslid

S. van Tintelen
Aspirant Bestuurslid

J. van Scheppingen
Bestuurslid

M.M. van der Berg
Aspirant Bestuurslid

STICHTING SPORTFONDSEN PENSIOENFONDS

JAARREKENING 2021

4 JAARREKENING

4.1 **Balans per 31 december 2021**

(Na bestemming van het saldo van baten en lasten)

(* € 1.000)	Ref.	31 december 2021	31 december 2020
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1.		
Aandelen		75.988	66.498
Vastgoedbelegging		8.384	7.230
Vastrentende waarden		80.823	70.399
		<u>165.196</u>	<u>144.127</u>
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	2.	224.893	249.557
Vorderingen en overlopende activa	3.		
Premies		473	452
Verzekeringsmaatschappijen		6.892	3.648
Overige		15	9
		<u>7.380</u>	<u>4.109</u>
Overige activa	4.		
Liquide middelen		451	462
Totaal activa		<u>397.920</u>	<u>398.255</u>

(* € 1.000)	Ref.	31 december 2021	31 december 2020
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	5.		
Algemene reserve		94.068	72.319
Bestemmingsreserve		-	-
		94.068	72.319
Technische voorzieningen	6.		
Voorziening pensioenverplichtingen		303.200	325.543
Overige schulden en overlopende passiva	7.	652	393
Totaal passiva		397.920	398.255

4.2 Staat van baten en lasten over 2021

(* € 1.000)	Ref	2021	2020
BATEN			
Premiebijdragen	8	5.470	5.587
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	9	13.187	12.156
Baten uit herverzekering	10	13.515	9.949
Overige baten	11	137	117
		<u>32.309</u>	<u>27.809</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	12	-7.404	-7.082
Pensioenuitvoeringskosten	13	-707	-764
Mutatie technische voorzieningen	14		
Pensioenopbouw		-7.079	-7.041
Toeslagen		-1.989	-6.834
Rentetoevoeging		1.717	952
Onttrekking pensioenuitkeringen		7.320	6.974
Onttrekking uitvoeringskosten		320	315
Wijziging marktrente		20.236	-35.975
Inkomende waardeoverdrachten		-722	-416
Uitgaande waardeoverdrachten		861	374
Overige mutaties		1.633	773
Vorming kostenvoorziening		46	-3.046
Wijziging grondslagen		<u>-</u>	<u>7.159</u>
		22.343	-36.765
Saldo overdracht van rechten	15	-129	56
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	16	-24.663	12.734
Overige lasten	17	-	-8
		<u>-10.560</u>	<u>-31.829</u>
Saldo van baten en lasten		<u>21.749</u>	<u>-4.020</u>

4.3 Bestemming van het saldo van baten en lasten

(* € 1.000)	2021	2020
Algemene reserve	21.749	-4.020
	21.749	-4.020

4.4 Kasstroomoverzicht over 2021

(* € 1.000)	2021	2020
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	5.449	5.572
Ontvangen waardeoverdrachten	746	501
Betaalde pensioenuitkeringen	-7.414	-7.025
Betaalde waardeoverdrachten	-551	-444
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	13.515	9.948
Betaalde premies herverzekering	137	117
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-761	-685
Overige	-3.250	2.910
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	7.871	10.894
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	38.163	39.575
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-103	925
Aankopen beleggingen	-45.614	-51.233
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-328	-304
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-7.882	-11.037
Mutatie liquide middelen	-11	-143
Verloop liquide middelen		
Stand 1 januari	462	605
Stand 31 december	451	462
Mutatie liquide middelen	-11	-143

4.5 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2021

4.5.1 Inleiding

Stichting Sportfondsen Pensioenfonds ('het fonds'), statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht in 1943. De laatste statutenwijziging was op 16 maart 2021. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200170.

Het fonds is een ondernemingspensioenfonds en stelt zich ten doel het verlenen van pensioenen aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden van de aangesloten ondernemingen en aan hen, die door de arbeid van bedoelde deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden worden of werden onderhouden.

4.5.2 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ610).

Het bestuur heeft op 9 juni 2022 de jaarrekening opgemaakt.

4.5.3 Toelichtingen

Verzekering

Het pensioenfonds heeft tot 31 december 2014 zijn pensioenregeling verzekerd bij Aegon Levensverzekering N.V. Het verzekeringstechnische risico is ondergebracht in een garantieovereenkomst die is ingegaan op 1 januari 2010 en een looptijd heeft tot 31 december 2014. De verzekeringsmaatschappij garandeert levenslang de op 31 december 2014 gefinancierde pensioenen.

Het pensioenfonds deelde tot 31 december 2014 in de technische resultaten welke de verzekeraar behaalde. Jaarlijks werd het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en mutaties vastgesteld en gereserveerd. Op de einddatum van de overeenkomst heeft het fonds recht op een aandeel van 70% in het gecumuleerde en opgerente technische resultaat. Een eventueel negatief technisch resultaat komt ten laste van de verzekeringsmaatschappij. De resultaten op arbeidsongeschiktheid, inclusief vrijval uitlooprisico, in de jaren 2015 en 2016 worden in de technische winstdeling betrokken. Vanaf 1 januari 2015 is technische winstdeling niet meer van toepassing.

De verzekeraar heeft de tegenover de pensioenverplichtingen aangehouden beleggingen ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot. Hierdoor ontvangt het pensioenfonds jaarlijks de overrente die met dit gesepareerd beleggingsdepot wordt gerealiseerd. Eventuele negatieve overrente wordt echter niet bij het pensioenfonds in rekening gebracht, maar inclusief 4% intrest, doorgeschoven naar het volgende verslagjaar.

Negatieve overrente

Er is sprake van een garantiecontract, zodat daarom negatieve overrente niet rechtstreeks ten laste van het pensioenfonds wordt gebracht, maar verrekend met mogelijke positieve toekomstige overrentes. Voor de intrestgarantie die met verzekeraar is overeengekomen, is een garantievergoeding verschuldigd.

Ultimo 2021 is sprake van een overrente van 6.750. Omdat er ultimo 2020 geen reservering negatieve overrente was, zal de overrente van 2021 in zijn geheel aan het pensioenfonds worden uitgekeerd.

4.5.4 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden Euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk kunnen worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Door het bestuur gevormde oordelen bij toepassing van de grondslagen die belangrijke gevolgen hebben voor de jaarrekening, en schattingen die een aanmerkelijk risico in zich bergen van materiële aanpassingen in het volgende jaar zijn vermeld in de toelichting.

Schattingswijzigingen

Per 31 december 2021 is geen sprake van schattingswijzigingen.

Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar Euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Het fonds heeft ultimo 2021 de volgende beleggingen in vreemde valuta:

(* € 1.000)	Koers per 31 december 2021	2021	Koers per 31 december 2020	2020
GBP	€ 1,1894	7.369	€ 1,1207	5.216
JPY	€ 0,007639	5.594	€ 0,007906	5.438
USD	€ 0,87920	66.190	€ 0,818759	53.729
Overig		<u>16.699</u>		<u>14.729</u>
		95.852		79.112

Beleggingen*Algemeen*

De beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

De actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, van niet beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald door de uitgevende instelling.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

In de toelichting op de balans dient, indien sprake is van een verzekeringscontract waarvoor een gesepareerd beleggingsdepot wordt aangehouden, het verloop van de beleggingen zichtbaar te worden gemaakt. Voor de grondslagen van die verloopoverzichten gelden de volgende waarderingsgrondslagen:

Obligaties, hypotheken en aandelen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Voor de participaties in Aegon fondsen betekent dit, dat de intrinsieke waarde per participatie als basis voor de berekening van de actuele waarde wordt gehanteerd.

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Alle resultaten, zowel gerealiseerde als ongerealiseerde, worden onmiddellijk ten gunste respectievelijk ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- ✓ Marktrente: gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door DNB, voor 2021 gemiddeld 0,6% (2020: 0,2%).
- ✓ Volgens de Prognosetafel AG 2020 (zoals gepubliceerd door het AG), met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren (2020: Prognosetafel AG 2018).
- ✓ Voor gehuwdheidsfrequenties op basis van AG-tafel 1980-1985.
- ✓ Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- ✓ De contante waarde van de vrijgestelde toekomstige pensioenopbouw is voor 100% opgenomen in de TV.
- ✓ Kostenopslag ter grootte van 3% van de technische voorziening met betrekking tot de in eigen beheer gehouden verplichtingen en 1,75% van de technische voorziening met betrekking tot het garantiecontract in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor uitvoeringskosten (VUK)

De voorziening voor uitvoeringskosten is bestemd voor het geval de aangesloten onderneming op enig moment zou besluiten de pensioenregeling niet langer bij het fonds onder te brengen.

De voorziening bedraagt 100% van de uitvoeringskosten voor de eerste 2 jaren vermeerderd met 50% van de uitvoeringskosten voor de jaren 3 en 4, vermeerderd met een opslag van 1% van de voorziening in eigen beheer, vermeerderd met EUR 350.000 liquidatiekosten.

Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid (VUAO)

Hierin wordt met ingang van 2015 jaarlijks 4% van de verschuldigde premie gereserveerd. In geval van invalideringen wordt bij ingang arbeidsongeschiktheid (normaal gesproken na twee jaar) de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw ten laste van de VUAO gebracht en aan de VPV toegevoegd. Indien de VUAO op enig moment meer bedraagt dan drie keer de jaarreservering, ofwel 12% van de verschuldigde premie van dat jaar, zal het meerdere vrijvallen ten gunste van het resultaat van het fonds. Indien de VUAO minder dan 8% bedraagt zal het tekort ten laste van het resultaat van het fonds worden aangezuiverd.

Voorziening aanvullende kosten (VAK)

Met ingang van 1 januari 2020 is een Voorziening aanvullende kosten (VAK) gevormd in aanvulling op de excassokostenopslag in de voorziening pensioenverplichtingen.

De excassokostenopslag in de voorziening pensioenverplichtingen bestaat uit twee delen, een deel voor de in herverzekering genomen verplichtingen en een deel voor de verplichtingen in eigen beheer. De kosten die worden gemaakt in eigen beheer voor de uitbetaling van pensioenen worden nog niet volledig gedekt door de opslag in de voorziening pensioenverplichtingen eigen beheer die jaarlijks vrijvalt voor de (nog lage) pensioenuitkeringen eigen beheer. Op termijn zal dit wel het geval zijn.

De voorziening aanvullende kosten wordt vastgesteld als de contante waarde van:

- De verwachte jaarlijkse kosten voor niet-actieve deelnemers;
- Minus de vrijval van de excassokostenopslag uit de voorziening pensioenverplichtingen eigen beheer.

Voor de berekening van de contante waarde wordt een rentegrondslag verondersteld gelijk aan de som van het rendement op de portefeuille zakelijke waarden en vastrentende waarden. Het rendement op de portefeuille wordt bepaald aan de hand van de strategische portefeuille, het wettelijk maximaal rendement parameterbesluit 2020 voor zakelijke waarden en voor vastrentende waarden de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

4.5.5 Toelichting op de balans

Beleggingen voor risico van het pensioenfonds (1)

Aandelen

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	66.498	64.763
Aankopen	3.696	8.337
Verkopen	-8.530	-14.430
Herwaardering	14.324	7.828
Stand per 31 december	75.988	66.498

De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Beleggingsinstellingen	75.988	66.498
Stand per 31 december	75.988	66.498

Vastgoedbelegging

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	7.230	-
Aankopen	380	6.840
Verkopen	-1.112	-306
Herwaardering	1.886	696
Stand per 31 december	8.384	7.230

Vastrentende waarden

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	70.399	56.171
Aankopen	41.538	36.056
Verkopen	-28.521	-24.839
Herwaardering	-2.593	3.011
Stand per 31 december	80.823	70.399

De beleggingen in vastrentende waarden kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Beleggingsinstellingen	80.823	70.399
Stand per 31 december	80.823	70.399

Op basis van het zogenaamde doorkijkprincipe kunnen de beleggingen als volgt worden onderverdeeld:

(* € 1.000)	2021	2020
Vastgoed	10.337	8.751
Aandelen	78.240	63.436
Vastrentende waarden	86.440	83.077
Currency overlay	370	1.252
Overige beleggingen	-10.189	-12.387
Stand per 31 december	165.198	144.129
Gepresenteerd onder liquide middelen	-2	-2
Totale beleggingen per 31 december	165.196	144.127

Indeling naar waarderingsniveau

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt;

Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata;

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

In de onderstaande tabel is de verdeling naar waarderingsniveau weergegeven:

(* € 1.000)	2021	2020
Niveau 1	-	-
Niveau 2	144.967	130.210
Niveau 3	20.229	13.917
Stand per 31 december	165.196	144.127

De beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als niveau 2 of 3 afhankelijk van de onderliggende beleggingen. Vrijwel alle Aegon beleggingsfondsen kennen een dagelijkse intrinsieke waardebepaling, dagelijkse toe- en uitredingsmomenten en hebben voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille. Hierdoor hebben de beleggingsfondsen meer het karakter van een niveau 1 belegging.

Doordat de beleggingsfondsen zelf geen beursnotering kennen, worden de Aegon beleggingsfondsen als niveau 2 geclassificeerd. Een uitzondering hierop betreft het AeAM Dutch Mortgage Fund 1 en 2 waarin voornamelijk level 3 beleggingen in zijn opgenomen.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)

(* € 1.000)	2021	2020
Garantiecontract	224.893	249.557

Het aandeel van herverzekeraar in de technische voorzieningen is contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur van de actuele nominale marktrente per 31 december zoals gepubliceerd door DNB.

Het betreft nominale pensioenen uit het garantiecontract met Aegon. Op basis van de kredietwaardigheid van de verzekeraar is geen afslag voor het kredietrisico opgenomen. De technische winstdeling is per 1 januari 2015 komen te vervallen. Beleggingsresultaten komen, indien positief, ten gunste van het pensioenfonds. Indien deze negatief zijn wordt het negatieve resultaat op de balans van het depot geactiveerd. Toekomstige positieve resultaten worden eerst aangewend om geactiveerde negatieve resultaten te verrekenen.

Bij dit contract is een gesepareerd beleggingsdepot geopend waarin de beleggingsportefeuille de volgende samenstelling en het volgende verloop kent (bedragen op marktwaarde).

Totaal beleggingen gesepareerd beleggingsdepot:

(* € 1.000)	2021	2020
Aandelen	48.365	46.313
Vastrentende waarden	86.421	90.310
Derivaten	7.463	12.752
Beleggingsvorderingen	-472	-465
Stand per 31 december	141.777	148.910

In de onderstaande tabel is de verdeling naar waarderingsniveau weergegeven:

(* € 1.000)	2021	2020
Niveau 1	-472	-465
Niveau 2	129.443	135.000
Niveau 3	12.806	14.375
Stand per 31 december	141.777	148.910

De beleggingsfondsen zijn geclassificeerd als niveau 2 of 3 afhankelijk van de onderliggende beleggingen. Vrijwel alle Aegon beleggingsfondsen kennen een dagelijkse intrinsieke waardebepaling, dagelijkse toe- en uittredingsmomenten en hebben voornamelijk beursgenoteerde stukken in portefeuille. Hierdoor hebben de beleggingsfondsen meer het karakter van een niveau 1 belegging. Doordat de beleggingsfondsen zelf geen beursnotering kennen, worden de Aegon beleggingsfondsen als niveau 2 geclassificeerd. Een uitzondering hierop betreft het Aegon Hypothekenfonds, waarin voornamelijk level 3 beleggingen in zijn opgenomen.

Aandelen

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	46.313	50.265
Aankopen	-	4.621
Verkopen	-7.098	-13.215
Herwaardering	9.150	4.642
Stand per 31 december	48.365	46.313

De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Aandelenbeleggingsfondsen	48.365	46.313
Stand per 31 december	48.365	46.313

Vastrentende waarden en derivaten

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	103.061	100.350
Aankopen	5.703	11.722
Verkopen	-8.526	-14.229
Herwaardering	-6.354	5.218
Stand per 31 december	93.884	103.061

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Credit Funds	14.347	15.434
Hypotheekfondsen	12.806	14.375
Obligatiebeleggingsfondsen	59.268	60.501
Stand per 31 december	86.421	90.310

De derivaten kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Rentederivaten	7.463	12.752
Stand per 31 december	7.463	12.752

De beleggingsvorderingen kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

(* € 1.000)	2021	2020
Liquide middelen (t.a.v. beleggingen)	-472	-465
Stand per 31 december	-472	-465

Ten aanzien van het verzekeringscontract gelden de volgende bepalingen na de contractbeëindiging:

De lopende verzekeringen zijn premievrij gemaakt, waarbij de uitkeringsgarantie voor de volle duur van de verzekeringen blijft gelden. De voor deze garantie verschuldigde vergoeding zal ten laste van de overrente worden gebracht; indien de overrente in enig jaar niet toereikend is om de garantiEVERGOEDING te financieren, zullen deze niet in rekening worden gebracht, maar worden behandeld als negatieve overrente en worden verrekend met toekomstige positieve overrente.

Vorderingen en overlopende activa (3)

(* € 1.000)	2021	2020
Premies	473	452
Vordering AEGON	70	209
Overrente AEGON (inclusief korting vermogensbeheer)	6.822	3.439
Overige	15	9
Stand per 31 december	7.380	4.109

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Op de te vorderen premies is geen voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Overige activa (4)

(* € 1.000)	2021	2020
Liquide middelen	451	462

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

Stichtingskapitaal en reserves (5)**Algemene reserve**

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	72.319	76.339
Resultaat boekjaar	21.749	-4.020
Stand per 31 december	94.068	72.319

Solvabiliteit

(* € 1.000)	2021	2020
Minimaal vereist eigen vermogen	11.056	11.842
Vereist eigen vermogen	17.149	15.421

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

De dekkingsgraad is ultimo jaar als volgt:

	2021	2020
Nominale dekkingsgraad	131,0%	122,2%
Reële dekkingsgraad	102,1%	98,6%
Beleidsdekkingsgraad	125,9%	118,1%

Technische voorzieningen (6)

(* € 1.000)	2021	2020
Voorziening Pensioenverplichtingen	72.085	69.466
Voorziening uitvoeringskosten (VUK)	3.191	3.338
Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid (VUAO)	656	670
Voorziening aanvullende kosten (VAK)	2.375	2.458
IWO niet verwerkt	-	54
Eigen beheer	78.307	75.986
Herverzekeringsdeel	224.893	249.557
Stand per 31 december	303.200	325.543

Het mutatieoverzicht voor de technische voorzieningen uit hoofde van de in eigen beheer gehouden verplichtingen is als volgt:

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	75.986	51.955
Pensioenopbouw	7.079	7.041
Toeslagen	1.989	6.834
Rentetoevoeging	-416	-199
Onttrekking pensioenuitkeringen	-614	-472
Onttrekking uitvoeringskosten	-203	-201
Wijziging marktrente	-5.331	10.391
Inkomende waardeoverdrachten	722	416
Uitgaande waardeoverdrachten	-574	-339
Overige mutaties	-285	-578
Vorming kostenvoorziening	-46	3.046
Wijziging grondslagen	-	-1.908
Stand per 31 december	78.307	75.986

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen uit hoofde van het garantiecontract is als volgt:

(* € 1.000)	2021	2020
Stand per 1 januari	249.557	236.823
Pensioenopbouw	-	-
Toeslagen	-	-
Rentetoevoeging	-1.301	-753
Onttrekking pensioenuitkeringen	-6.706	-6.502
Onttrekking uitvoeringskosten	-117	-114
Wijziging marktrente	-14.905	25.584
Inkomende waardeoverdrachten	1	-
Uitgaande waardeoverdrachten	-287	-35
Overige mutaties	-1.348	-195
Vorming kostenvoorziening	-	-
Wijziging actuariële grondslagen	-	-5.251
Stand per 31 december	224.893	249.557

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De hoofdpensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,7% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan 12 maandsalarissen plus vakantietoeslag, de dertiende maand en het salaris over de meeruren onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Het nabestaandenpensioen is op risicobasis verzekerd en bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Het wezenpensioen bedraagt 14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk voor alle werknemers met een arbeidsovereenkomst. Jaarlijks beslist het bestuur van het fonds de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

Per 1 januari 2015 zijn de rechten van de actieven en inactieven verhoogd met 2,0% als voorschot op toekomstige toeslagen. Per 1 januari 2016 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met respectievelijk 1,05% en 0,26%. Per 1 januari 2017 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met respectievelijk 1,43% en 0,24%. Per 1 januari 2018 zijn de rechten van actieven en inactieven verhoogd met 1,17%, per 1 januari 2020 met 2,1% en per 1 januari 2021 met 2,39%. Deze toeslagen zijn (voor zover van toepassing) verrekend met het voorschot van 2015 voor zover het de opbouw t/m 2014 betreft. Het pensioenfonds heeft geen uitgewerkt plan om de pensioenen jaarlijks te verhogen.

Overige schulden en overlopende passiva (7)

(* € 1.000)	2021	2020
Accountantskosten	93	72
Actuariskosten	32	32
Loonheffing	138	138
Niet te traceren pensioengerechtigden	35	46
Bestuurskosten	13	83
Nog te betalen waardeoverdrachten	324	-
Overige schulden	16	22
Stand per 31 december	651	393

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4.5.6 **Risicobeheer en derivaten**

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen.

De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op de opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het overschot ten opzichte van wettelijk vereiste buffers (FTK) is als volgt:

(* € 1.000)	2021		2020
Voorziening pensioenverplichtingen	303.200	(a)	325.543
Buffers:			
S1 Renterisico	1.610		1.230
S2 Risico zakelijke waarden	14.395		13.065
S3 Valutarisico	1.620		1.553
S4 Grondstoffenrisico	-		-
S5 Kredietrisico	2.675		2.223
S6 Verzekeringstechnisch risico	3.741		3.764
S10 Actief beheer risico	-		-
Correlatie-effect	-6.892		-6.414
Totaal S (vereiste buffers)	17.149	(b)	15.421
<i>In % van de Voorziening Pensioenverplichtingen</i>	5,7		4,7%
Vereist vermogen	320.349	(a+b)	340.964
Aanwezig vermogen	397.268		397.862
Overschot	76.919		56.898
<i>In % van de Voorziening Pensioenverplichtingen</i>	25,4%		17,5%
Feitelijke dekkingsgraad	131,0%		122,2%

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ✓ Beleggingsbeleid;
- ✓ Premiebeleid;
- ✓ Herverzekeringsbeleid;
- ✓ Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in periodiek door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid.

De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. De normen en limieten zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's;

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op regelmatige basis beheerst door het bestuur in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat niet in euro's is belegd bedraagt ultimo 2021 circa € 69.143. Besloten is om overwegend te beleggen in Euro gerelateerde beleggingen of beleggingsfondsen, waarin het valutarisico is afgedekt. Indien in de beleggingsfondsen toch valutarisico aanwezig is, dan wordt de exposure naar US dollars, Britse ponden en Japanse yen afgedekt.

De beleggingen in vreemde valuta kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

(* € 1.000)	2021	2020
GBP	7.369	5.216
JPY	5.594	5.438
USD	66.190	53.729
Overig	16.699	14.729
	95.852	79.112

De vreemde valuta kunnen per beleggingscategorie als volgt worden onderverdeeld:

(* € 1.000)	GBP	JPY	USD	Overig
Vastgoed	763	1.112	5.027	2.307
Aandelen	2.687	4.461	48.117	14.083
Vastrentende waarden	3.920	21	13.134	307
Overig	-1	-	-88	2
Totaal	7.369	5.594	66.190	16.699

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	2021	2020
Duration vastrentende waarden (excl. derivaten)	6,5	6,5
Duration vastrentende waarden (incl. derivaten)	12,4	13,7
Duration pensioenverplichtingen eigen beheer	25,0	25,5
Duration pensioenverplichtingen garantiecontract	16,3	17,0
Duration totale pensioenverplichtingen	18,3	18,9

In beginsel hebben de verplichtingen van het pensioenfonds, vanwege de lange looptijden hiervan, een hogere rentegevoeligheid dan de obligaties in de beleggingsportefeuille. Een daling van de rente leidt dan tot een stijging van de verplichtingen, die slechts gedeeltelijk wordt goedgehaakt door een stijging van de waarde van de obligatieportefeuille. Om dit risico te beheersen worden de beleggingen normaliter zo goed mogelijk afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Vanwege de nog beperkte aanwezigheid van verplichtingen in het depot (verplichtingen betreft slechts opbouw vanaf 1 januari 2015) is dit risico echter beperkt bij het pensioenfonds. Het renterisico voor de verplichtingen die zijn opgebouwd tot en met 2014 ligt bij Aegon Levensverzekering N.V.

Het renterisico wordt als dat nodig is beperkt door toevoeging van het AEAM Strategic Liability Matching-fund (SLM) aan de beleggingsportefeuille.

Het fonds heeft het volgende dynamische renteafdeckingsbeleid bepaald:

Rente (euro swaprente 30-jaars)	Streefpercentage renteafdekking (op basis van waarde verplichtingen op basis van marktrente)	Toegestane bandbreedte fonds
> 3,0%	70%	60% - 80%
2,0% - 3,0%	60%	50% - 70%
1,0% - 2,0%	50%	40% - 60%
< 1,0%	40%	30% - 50%

In 2021 gold op basis van de rentestand een renteafdekking van 40%.

De looptijd van de vastrentende portefeuille voor risico van het fonds is als volgt:

(* € 1.000)	2021
Korter dan een jaar	11.441
1-5 jaar	1.569
6-10 jaar	12.885
11-20 jaar	13.577
Langer dan 20 jaar	40.800

Kredietrisico

Het kredietrisico, dat wordt gelopen met betrekking tot de financiële instrumenten, bestaat uit het mogelijke verlies dat zal ontstaan wanneer de tegenpartij in gebreke blijft haar contractuele verplichtingen na te komen. Dit risico wordt in beginsel beperkt door gebruik te maken van kredietlimieten per bedrijfstak en per tegenpartij.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

(* € 1.000)	2021	2020
AAA	27.083	27.007
AA	30.921	25.091
A	2.318	2.061
BBB	4.401	3.150
Lager dan BBB	13.687	11.224
Geen rating en cash	175	3.746
	78.585	72.279

Als gevolg van een herziening van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) op 1 februari 2011, is het pensioenfondsen toegestaan het kredietrisico van de herverzekeraar buiten beschouwing te laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen en de waardering van de vordering op de verzekeraar op marktwaarde. Het bestuur heeft gezien de solvabiliteit van Aegon Levensverzekering N.V. besloten om geen kredietafslag te bepalen op de vordering op de verzekeraar ultimo boekjaar.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de bijstortingen en afoming bij participaties in het SLM-fonds, de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden gemeld:

- ✓ De eerste jaren zullen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen overtreffen;
- ✓ Ultimo 2021 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Slechts 19% van de eigen beheer portefeuille is belegd in illiquide fondsen, 9% in het Government Related Investment Fund (GRIF) en 10% in de hypothekenfondsen Dutch Mortgage Fund (DMF) 1 en 2;
- ✓ Ultimo 2021 is het aantal participaties in het SLM-fonds zeer beperkt, waardoor de effecten van rentewijziging op bijstortingsverplichting of afoming nog zeer beperkt zijn.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing met ingang van 31 december 2021 van AG-prognosetafel 2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds nog geen voldoende voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het bestuur heeft, gezien het beperkte aanbod van herverzekeraars, besloten om per 1 januari 2020 het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zelf te dragen.

Fondsspecifieke toevoeging op het standaardmodel

Het Vereist Eigen Vermogen wordt bepaald over de beleggingen voor risico van het pensioenfonds en uitgedrukt in een percentage over de totale technische voorziening, dus inclusief de voorziening garantiecontract.

Toeslagrisico

Het pensioenfonds heeft in de fondsdocumenten het volgende opgenomen over toeslagen:

Op de pensioenaanspraken van actieve en gewezen deelnemers en de pensioenrechten van pensioengerechtigden (ingegane pensioenen) wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de procentuele stijging van de "consumenten prijsindex alle huishoudens".

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Hierbij wordt de te verlenen toeslag gemaximeerd op het percentage dat volgt uit de in het financieel toetsingskader vastgelegde berekeningsmethodiek.

Concentratierisico

Concentratierisico is het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille.

De beleggingsportefeuille van het fonds is zodanig samengesteld dat:

- ✓ er wordt belegd in verschillende asset-categorieën;
- ✓ er wordt binnen aandelen belegd in verschillende regio's, sectoren en ondernemingen;
- ✓ er wordt binnen vastrentende waarden belegd in verschillende soorten landen, sectoren en specifieke debiteuren.

De beleggingen worden als volgt onderverdeeld op basis van geografische verdeling:

(* € 1.000)	2021
Verenigde Staten	58.672
Nederland	31.234
Duitsland	12.487
Frankrijk	8.672
Verenigd Koninkrijk	6.230
Japan	5.589
China	3.268
Canada	2.340
Zwitserland	2.235
Australië	1.976
Overige landen	32.495
Totaal	165.198
Gepresenteerd onder liquide middelen	-2
Totale beleggingen per 31 december 2021	165.196

De beleggingen worden als volgt onderverdeeld op basis van sectorverdeling:

(* € 1.000)	2021
Financiële instellingen	29.977
Overheid Gerelateerd	20.074
Informatietechnologie	19.934
Staatsobligaties	16.594
ABS	13.285
Cyclische Goederen	11.998
Vastgoed	10.294
Gezondheidszorg	9.649
Industrie	8.382
Overige sectoren	25.011
Totaal	165.198
Gepresenteerd onder liquide middelen	-2
Totale beleggingen per 31 december 2021	165.196

Het bovenstaande is erop gericht om concentratierisico zo veel mogelijk uit te sluiten. Verder beleggen de genoemde beleggingsfondsen waarin wordt belegd in een groot aantal verschillende debiteuren/namen. Hierdoor is het belang van het fonds in een individuele debiteur zeer gering.

Uitzondering hierop is het grote belang per land in Euro Core staatsobligaties. Het fonds kent een zeer grote allocatie naar Nederlandse en Duitse staat. Het bestuur is hiervan op de hoogte en heeft bewust gekozen voor een dergelijke concentratie, omdat het de meest veilige staatsobligaties (AAA) betreft in Euro.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Financiële instrumenten

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruik gemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand en sedert de invoering van de EMIR wetgeving sprake is van central clearing.

4.5.7 Niet in balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

Het fonds heeft voor het vermogensbeheer een vermogensbeheerovereenkomst met Aegon Asset Management B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 maart 2015 in werking getreden en is voor onbepaalde tijd afgesloten. De vermogensbeheerkosten in 2021 bedragen € 1.303.000 (0,44% van het belegd vermogen), de transactiekosten € 175.000 (0,06% van het belegd vermogen).

Het fonds heeft voor de financiële en pensioenadministratie een uitbestedingsovereenkomst met Appel Pensioenuitvoering B.V. afgesloten. De overeenkomst is op 1 januari 2020 verlengd voor een termijn van vijf jaar en is afgelopen op 31 december 2024.

De overeenkomst wordt telkens voor de termijn van 1 jaar verlengd, tenzij één van de partijen de overeenkomst schriftelijk en met inachtneming van een opzegtermijn heeft beëindigd. De kosten in 2021 hiervoor bedragen € 310.000 en de verwachte kosten voor 2022 bedragen € 315.000.

Het fonds had bij SRLEV N.V. een herverzekeringsovereenkomst afgesloten. De gedeeltelijk herverzekerde risico's waren de risico's van overlijden met betrekking tot het nabestaandenpensioen en de risico's van arbeidsongeschiktheid met betrekking tot de premievrijstelling. Met de herverzekeraar was een stop loss contract overeengekomen. Dit contract was aangegaan voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019. Het bestuur heeft, gezien het beperkte productaanbod van herverzekeraars, besloten om per 1 januari 2020 het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zelf te dragen.

Bij een controle van de juistheid van de herverzekerde deelnemersadministratie is in 2020 geconstateerd dat een aantal gewezen deelnemers mogelijk recht heeft op premievrijgestelde pensioenopbouw als gevolg van arbeidsongeschiktheid. In 2021 is dit gecorrigeerd in de pensioenadministratie van het fonds. Aegon is (als voormalige herverzekeraar) nog bezig met de administratieve beoordeling van zeven dossiers, waardoor sprake is van een vordering op Aegon van beperkte omvang (circa € 77.000). Hiermee is in de jaarrekening 2021 geen rekening gehouden.

4.5.8 Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders zijn verbonden partijen.

Transacties met bestuurders

De bestuurders worden beloond volgens de richtlijnen van de SER. Het beloningsbeleid is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken.

Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- ✓ De werkgever is verplicht deelnemers bij het fonds aan te melden en bij uitdiensttreding af te melden en de voor uitvoering benodigde gegevens en mutaties in deze gegevens aan het fonds te leveren.
- ✓ De werkgever verzoekt aan de aspirant deelnemer de hiervoor genoemde gegevens bij het fonds in te leveren. Mutaties in het deelnemersbestand worden door de werkgever periodiek aan het fonds doorgegeven.

- ✓ De werkgever informeert het fonds binnen 10 dagen over een wijziging van de pensioenovereenkomst. De informatie dient schriftelijk te worden verstrekt en een volledige opsomming te bevatten van de overeengekomen wijzigingen.

4.5.9 Toelichting op de staat van baten en lasten

Premiebijdragen van werkgever en werknemers (8)

(* € 1.000)	2021	2020
Werkgever	2.758	2.794
Werknemers	2.712	2.793
	5.470	5.587

De totale bijdrage van werkgever en werknemers bedraagt 23,0% (2020: 23,0%) van de som van de pensioengrondslagen.

Kostendekkende premie

(* € 1.000)	2021	2020
Zuiver kostendekkende premie	9.140	9.189
Gedempte kostendekkende premie	4.817	4.991
Ontvangen (feitelijke) premie	5.470	5.587

De samenstelling van de kostendekkende premies:

Zuivere en gedempte kostendekkende premie (* € 1.000)	Zuiver	Gedempt
Actuarieel benodigd voor inkoop pensioen en risicodekking	7.114	2.646
Opslag voor solvabiliteit	1.523	566
Opslag voor uitvoeringskosten	504	504
Opslag voor voorwaardelijke elementen	-	1.101
Kostendekkende premie	9.140	4.817

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds (9)

(* € 1.000)	2021	2020
Herwaarderingsresultaten aandelen	14.324	7.828
Herwaarderingsresultaten vastrentende waarden	-2.593	3.011
Herwaarderingsresultaten onroerend goed	1.886	696
Intrest	-103	925
Kosten toegerekend aan beleggingen	-328	-304
	13.187	12.156

(* € 1.000)	2021	2020
Directe beleggingsopbrengsten	-104	925
Indirecte beleggingsopbrengsten	13.619	11.535
Kosten toegerekend aan beleggingen	-328	-304
	13.187	12.156

Baten uit herverzekering (10)

(* € 1.000)	2021	2020
Uitkering uit hoofde van herverzekering:		
Ouderdomspensioen	5.503	5.349
Prepensioen	236	230
Partnerpensioen	946	944
Wezenpensioen	6	4
Afkopen	74	50
Uit te keren overrente AEGON	6.750	3.372
Uitkeringen nog te ontvangen	-	-
	13.515	9.949

De post uit te keren overrente AEGON is als volgt samengesteld:

(* € 1.000)	2021	2020
Resultaat op beleggingen	11.928	8.611
Benodigde intrest	-4.973	-5.028
Kosten vermogensbeheer	-	-
Garantie- en administratiekosten	-206	-211
Intrestresultaat	6.750	3.372
Verrekening negatieve overrente	-	-
Uit te keren overrente AEGON	6.750	3.372

De ontvangen korting op de vermogensbeheerkosten van AEGON ter hoogte van 72 (2020: 67) zijn in 2021 gepresenteerd onder de vermogensbeheerkosten.

Overige baten (11)

(* € 1.000)	2021	2020
Koopsomerschikking AEGON	137	117

Voor pensioeningangen bij AEGON vanaf 2015, waarbij deelnemers gebruik hebben gemaakt van flexibiliseringselementen, heeft AEGON opnieuw vastgesteld in hoeverre uitruil van PP naar OP en vice versa tegen fondsfactoren heeft plaatsgevonden. Ten onrechte in rekening gebrachte koopsommen zijn teruggedraaid en door AEGON uitbetaald.

Pensioenuitkeringen (12)

(* € 1.000)	2021	2020
Ouderdomspensioen	6.266	5.999
Partnerpensioen	1.035	1.005
Wezenpensioen en afkopen	103	78
	7.404	7.082

Pensioenuitvoeringskosten (13)

(* € 1.000)	2021	2020
Kosten dienstverlening Sportfondsen Nederland ¹³	172	167
Accountantskosten	45	43
Kosten internal audit	18	17
Actuaris- en advieskosten	144	165
Administratiekosten	235	280
Bestuurskosten	52	56
Kosten toezichthouders	17	16
Visitatiekosten	6	8
Overige kosten	18	12
	707	764

Accountantskosten

(* € 1.000)	2021	2020
Vrijval reservering voorgaand jaar	-	-1
Controle van de jaarrekening	44	40
Controle van het depotverslag	45	44
Overboeking kosten VMB	-44	-40
	45	43

Honoraria accountant (Mazars Accountants N.V.)

(* € 1.000)	2021	2020
Controle van de jaarrekening	44	40
	44	40

Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Het beloningsbeleid is van toepassing op de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan. Het beloningsbeleid is door het bestuur vastgesteld conform de richtlijnen van de SER. Dit houdt in dat de bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan € 205 per vergadering tot 1 uur, € 410 per vergadering van 1-3 uur en € 615 per vergadering langer dan 3 uur ontvangen. De voorzitter van een commissie ontvangt 125% van dit bedrag. De door de werkgever benoemde bestuursleden ontvangen geen beloning, behalve de voorzitter waarvoor een aparte regeling is afgesproken.

¹³ In 2016 is in deze post een BTW teruggave van 49 uit 2014 verwerkt.

Zijn beloning is in 2014 vastgesteld op € 15.000 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsindex (in 2020 vermeerderd met een bedrag van € 200,- per uur voor zijn werkzaamheden als sleutelfunctiehouder Internal Audit).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging overige actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van vooroverlijden, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking en voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (14)

(* € 1.000)	2021	2020
Pensioenopbouw	7.079	7.041
Toeslagen	1.989	6.834
Rentetoevoeging	-1.717	-952
Onttrekking pensioenuitkeringen	-7.320	-6.974
Onttrekking uitvoeringskosten	-320	-315
Wijziging marktrente	-20.236	35.975
Inkomende waardeoverdrachten	722	416
Uitgaande waardeoverdrachten	-861	-374
Overige mutaties	-1.633	-773
Vorming kostenvoorziening	-46	3.046
Wijziging grondslagen	-	-7.159
	-22.343	36.765

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaanden pensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent tegen de rentetermijnstructuur van de actuele marktrente per 31 december zoals gepubliceerd door DNB. De rentetoevoeging in 2021 was negatief als gevolg van de (net als in 2020) negatieve 1-jaarsrente uit de rentetermijnstructuur (2021: -0,532%, 2020: -0,324%).

De Technische Voorzieningen per 31 december 2021 zijn opgerent tegen een gemiddelde rente van 0,6% (2020: 0,2%).

Onttrekking uitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Saldo overdracht van rechten (15)

(* € 1.000)	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten	746	501
Uitgaande waardeoverdrachten	-875	-445
	-129	56

Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen (16)

(* € 1.000)	2021	2020
Rentetoevoeging	-1.301	-753
Onttrekking pensioenuitkeringen	-6.706	-6.502
Onttrekking uitvoeringskosten	-117	-114
Wijziging marktrente	-14.905	25.584
Uitgaande waardeoverdrachten	-287	-35
Overige mutaties	-1.348	-195
Wijziging grondslagen	-	-5.251
	-24.664	12.734

Overige lasten (17)

(* € 1.000)	2021	2020
Herverzekeringspremies en koopsommen	-	-
Diverse lasten	-	8
	-	8

4.5.10 Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

4.5.11 Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het voorstel is opgenomen in hoofdstuk 4.3.

4.5.12 Verwachte wijzigingen in het komend jaar

In het verslagjaar 2022 worden geen wijzigingen verwacht.

4.5.13 Gebeurtenissen na balansdatum

Het bestuur heeft op 9 juni 2022 besloten per 1 januari 2022 een toeslag toe te kennen van 3,42%. Deze toeslagverlening is niet verwerkt in de jaarrekening 2021.

Nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021

DNB heeft op haar website aangegeven dat de invoering van de nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke stappen zal worden ingevoerd, zodat vanaf 1 januari 2024 de nieuwe parameters volledig in gebruik zijn. De TV en het VEV per ultimo 2021 blijven nog gedeeltelijk gebaseerd op de oude methode. In onderstaande tabel is de geschatte impact op de TV weergegeven van de stapsgewijze invoering (alles per waarderingstijdstip ultimo 2021).

Technische voorzieningen (TV/VUK/VUAO/VAK)	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	78.307	0,0%
TV o.b.v. RTS 01-01-2022	79.394	1,4%

Technische voorzieningen herverzekerd	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	224.893	0,0%
TV o.b.v. RTS 01-01-2022	226.018	0,5%

Technische voorzieningen totaal	Hoogte TV	Wijziging TV
TV o.b.v. RTS 31-12-2021	303.200	0,0%
TV o.b.v. RTS 01-01-2022	305.412	0,7%

5 OVERIGE GEGEVENS

5.1 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Sportfondsen Pensioenfonds te Amsterdam is aan Milliman Pensioenen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Milliman Pensioenen B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op 0,5% van het balanstotaal einde 2021. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven 3% van de materialiteit te rapporteren.

Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening goed.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne-crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 27 juni 2022

ir. P.M. Wouda AAG

verbonden aan Milliman Pensioenen B.V.

5.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds (hierna ook: "het pensioenfonds") te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds op 31 december 2021 en van de staat van baten en lasten over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sportfondsen Pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1,985 miljoen.

De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit deze bepalend is bij de berekening van de (beleids-)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 59.550 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit beleggingen in beleggingsfondsen. Uit de toelichting 1 van de jaarrekening blijkt dat ultimo 2021 voor een bedrag van € 165 miljoen aan beleggingen worden aangehouden. Het pensioenfonds heeft de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet. De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle.	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het: • toetsen van de monitoring door het bestuur van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerder; • toetsen van de waarderingsgrondslagen en de bij de toepassing daarvan gemaakte aannames en schattingen, gegeven de van toepassing zijnde verslaggevingsregels. • Instrueren van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als accountant van de vermogensbeheerder belast met controle van de rapportage inzake de beleggingen van het pensioenfonds per eind 2021. • Toetsen van de uitgevoerde werkzaamheden PwC met name die inzake bestaan en waardering van de beleggingen, alsmede de interne beheersing van de vermogensbeheerder met gebruik van de ISAE 3402 type 2 rapportage van de vermogensbeheerder. • vaststellen dat de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen in overeenstemming met de verslaggevingsregels in de jaarrekening zijn opgenomen.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van de technische voorzieningen De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds. Uit de toelichting 6 van de jaarrekening blijkt dat ultimo 2021 de waarde van de technische voorziening is opgenomen voor een bedrag van € 303.2 miljoen. In de toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer.	Bij de controle van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van de voorziening, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaire. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaire en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken. Door ons is tevens nagegaan of: • de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaire worden gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel van belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregelingen door de uitvoeringsorganisatie zijn opgesteld; • de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; • de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; • de interne beheersing met betrekking tot de volledigheid van de aangesloten werkgevers en deelnemers is geborgd; • de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit kengetallen en kerncijfers, verslag van het bestuur en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur inzake de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 27 juni 2022

Mazars Accountants N.V.

drs. C.A. Harteveld RA

6 AFKORTINGENLIJST

ABS	Asset-Backed Security
ABTN	Actuariële en Beleids Technische Nota
AEAM	Aegon Assetmanagement
AG	Actuarieel Genootschap
ALM	Asset-liability management
APF	Algemeen Pensioenfonds
BDGR	Beleidsdekkingsgraad
BO	Belanghebbendenorgaan
BPF	Bedrijfspensioenfonds
BW	Burgerlijk Wetboek
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CB	Centraal Beheer
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CO	Compliance Officer
CPI	Consumentenprijsindex
DB	Defined Benefit
DMF	Dutch Mortgage Fund
DNB	De Nederlandsche Bank
ECB	Europese Centrale Bank
EMD	Emerging Market Debt
EMIR	European Market Infrastructure Regulation
ESG-beleid	Environmental, Social & Governance-beleid
FTK	Financieel Toetsingskader
GBP	Great-Britain Pound
GRIF	Government Related Investment Fund
HBT	Haalbaarheidstoets
HY	High Yield
IORP II-richtlijn	Institutions for Occupational Retirement Provision II-richtlijn
ISAE	International Standard on Assurance Engagements
IT	Informatietechnologie
JPY	Japanse Yen
KV	Kernvergadering
LCP	Lane Clark & Peacock
MVEV	Minimaal Vereist Eigen Vermogen
nFTK	nieuwe Financieel Toetsingskader
PW	Pensioenwet
RJ	Raad voor de Jaarverslaggeving
RMC	Risk Management Commissie
SER	Sociaal-Economische Raad
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SFN	Sportfondsen Nederland B.V.
SLA	Service Level Agreement
SLM	Strategic Liability Matching Fund

SPR	Stichting Pensioenfonds Recreatie
SSP	Stichting Sportfondsen Pensioenfonds
TV	Technische voorzieningen
UPO	Uniform Pensioenoverzicht
USD	US Dollar
VC	Visitatiecommissie
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VGBA	Verordening gedrags- en beroepsregels accountants
ViO	Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten
VO	Verantwoordingsorgaan
VUAO	Voorziening uitlooprisico arbeidsongeschiktheid
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties